

HELSINGIN YLIOPISTO

Välimeren perillinen

Turkin rooli presidentti Erdoğanin
Välimeren liittyvissä puheissa.

Tommi Koskinen
Maisterintutkielma
Alue- ja kulttuurintutkimuksen maisteriohjelma
Lähi-idän tutkimus
Humanistinen tiedekunta
Helsingin yliopisto
Toukokuu 2022

Tiivistelmä

Tiedekunta: Humanistinen tiedekunta

Koulutusohjelma: Alue- ja kulttuurintutkimuksen maisteriohjelma

Opintosuunta: Afrikan ja Lähi-idän tutkimus

Tekijä: Tommi Koskinen

Työn nimi: Välimeren perillinen – Turkin rooli presidentti Erdoğanin Välimereen liittyvissä puheissa.

Työn laji: Maisterintutkielma

Kuukausi ja vuosi: Toukokuu 2022

Sivumäärä: 38/16

Avainsanat: Turkki, Välimeri, rooliteoria, alueelliset suurvallat, kansainväliset suhteet, sisällöntutkimus

Ohjaaja tai ohjaajat: Hannu Juusola

Säilytyspaikka: Helsingin yliopiston kirjasto

Muita tietoja:

Tiivistelmä:

Tutkielmassa tutkitaan Turkin ulkopoliittista viestintää koskien maan asemaa Välimerellä. Tutkielman tavoitteena on selvittää, voidaanko Turkin presidentti Recep Tayyip Erdoğanin puheista tulkita hänen mielikuvansa Turkin roolista lähialueellaan. Tutkielman teoreettinen tausta on sosiologiasta K. J. Holstin kansainvälisten suhteiden tutkimukseen soveltama rooliteoria.

Tutkimusmateriaalina käsitellään vuosina 2020–2021 Turkin tasavallan presidentin Recep Tayyip Erdoğanin pitämiä Välimereen liittyviä puheita. Tutkielmassa sovelletaan teorialähtöisen sisällönanalyysin menetelmiä. Tutkimusmateriaalista etsittään menetelmän mukaisesti tutkimusaineistoa analyysirungon avulla. Puheista poimitaan ilmaisia analyysirungon ennalta määrättyihin neljään alaluokkaan, jotka edustavat alueellisten suurvaltojen luokitteluun käytettävää kategorisointia. Alaluokat ovat kognitiivinen, suhteellinen, interaktiivinen ja tuotannollinen taso.

Analyysirungon alaluokkiin jakamisen jälkeen aineisto redusoidaan, eli niistä muodostetaan pelkistettyjä ilmaisia helpottamaan poimittujen ilmaisujen keskeisen viestin tulkitsemista. Lopulta aineistoa analysoidaan alueellisten suurvaltojen kriteerien valossa. Alueellinen suurvalta määritellään tutkielmassa Miriam Pysin kehittämän typologian mukaan. Typologia jakaa alueelliset suurvallat kolmeen, ja asettaa kullekin kriteerit niiden toiminnasta analyysirungon neljällä tasolla. Nämä kolme alueellisen suurvallan tyyppiä ovat alueellinen hegemonia, alueellinen eristyjä, sekä alueellinen dominoija.

Viimeiseksi pohditaan, täyttääkö presidentti Erdoğanin puheista välittyvä kuva Turkista alueellisen suurvallan kriteerit valitun typologian vaatimusten mukaisesti. Tutkielman tuloksena puheista ei voida tulkita Turkia alueellisena suurvallana. Tutkimuksen kohteena olleissa puheissa Turkki esiintyy Osmanien valtakunnan perillisenä, jota muut alueen toimijat kohtelevat epäreilusti ja laittomasti. Turkista syntyy kuva itsensä haavoittuvaksi ja uhatuksi tuntevasta yksinäisestä valtiosta, joka on katkera jouduttuaan syrjään sille historiallisesti kuuluvasta asemasta Välimerellä. Sen sotilaallisista operaatioista huolimatta sillä ei ole alueelliselta suurvallalta odotettavaa vaikutusvaltaa alueellaan, eikä se puheiden perusteella kykene toimimaan johtavassa asemassa alueen poliittisessa ympäristössä.

Tutkielman lopuksi esitetään ajatuksia tutkimuksen tekemisestä, ja pohditaan ehdotuksia valtioiden rooliin keskittyvään tutkimukseen.

Sisällysluettelo

1	Johdanto	3
1.1	Tutkimusongelmasta	6
1.2	Tutkielman rakenne	7
2	Rooliteoria	8
2.1	Roolit	9
2.2	Kritiikki	11
2.3	Rooliteoreettista tutkimusta Turkista ja muualta	13
2.4	Alueellinen suurvalta kansallisena roolimielikuvana	15
3	Tutkimusmetodi ja materiaali	20
3.1	Tutkimusmateriaali	22
4	Analyysi	23
4.1	Aineiston luokittelu	24
4.1.1	Kognitiivinen taso	25
4.1.2	Suhteellinen taso	25
4.1.3	Interaktiivinen taso	26
4.1.4	Tuotannollinen taso	26
5	Pohdintaluku	27
5.1	Pohdintaa kognitiivisen tason havainnoista	28
5.2	Pohdintaa suhteellisen tason havainnoista	30
5.3	Pohdintaa interaktiivisen tason havainnoista	31
5.4	Pohdintaa tuotannollisen tason havainnoista	33
6	Johtopäätökset	35
6.1	Tutkielman toteutuksesta sekä tutkimusehdotuksista	36
	Lähdeluettelo	37
	Liite 1 – Käännös puheesta 28.9.2020	39
	Liite 2 – Käännös puheesta 6.3.2021	47

Liite 3 – Analyysirunko	51
Liite 4 – Analyysirunko pelkistetyin ilmaisuin.....	54

1 Johdanto

Tämän tutkielma on kirjoitettu Helsingin yliopiston alue- ja kulttuurintutkimuksen maisteriohjelman Lähi-idän opintosuunnan maisterintutkielmaksi. Tutkielman tavoitteena on tutkia Turkin ulkopoliittista viestintää koskien maan toimintaa itäisellä Välimerellä. Tutkielmassa sovelletaan rooliteoriaa Turkin ulkopolitiikassaan itselleen omaksuman tai kuvitteleman roolin selvittämiseksi sisällönanalyysin menetelmin. Tutkimusaineistona käsitellään vuosina 2019–2021 Turkin tasavallan presidentin Recep Tayyip Erdoğanin pitämiä Välimereen liittyviä puheita.

Tutkielman aiheen valitsin suorittaessani korkeakouluharjoittelua Turkissa vuoden 2020 syksyn ja kevään 2021 aikana. Maan ulkopolitiikassa sekä kansainvälisissä suhteissa riitti runsaasti seurattavaa. Turkin asevoimat ja turvallisuusviranomaiset suorittivat operaatioita Syyriassa muun muassa paikallisia kapinallisjoukkoja tukien, sekä iskemällä kurdijoukkoja vastaan maan etelärajan tuntumassa. Välimeren kaasuesiintymien hyödyntämisestä käytävän kiistan sekä Kyproksen tilanteen vuoksi Kreikan ja Turkin suhteet olivat heikot. Turkin suhteet myös useaan muuhun EU-maahan olivat koetuksella.

Aiemmin 2019 Yhdysvallat poisti Nato-kumppaninsa Turkin viidennen sukupolven F-35-häivehävittäjähankeestaan. Liike oli seuraus Turkin päätöksestä ostaa Venäjältä S-400-ilmatorjuntaohjusjärjestelmä. Yhdysvallat oli aiemmin kieltäytynyt myymästä Turkille omaa MIM-104 Patriot –järjestelmäänsä, ja Turkin hallitus käytti tätä yhtenä puolustuksenaan päätökselleen. Kaupoista huolimatta myös Turkin ja Venäjän suhteet olivat vaikeat. Maiden johdoilla oli ristiriitaisia tavoitteita esimerkiksi Syyriassa ja Libyassa.

Syksyllä 2020 käynnistyneessä Vuoristo-Karabahin sodassa Turkilla oli keskeinen rooli Azerbaidzhanin joukkojen tukijana ainakin materiaalin sekä osaamisen tarjoajana. Sota tarjosi osaltaan Turkille väylän kasvattaa vaikutusvaltaansa perinteisesti Venäjän etupiiriin kuuluvalla Kaukasuksella. Toisaalta sota toimi epäsuorasti markkinointityökaluna Turkin sotateollisuudelle, jolla on etenkin maan sisäisessä viestinnässä suuri merkitys. Jo Syyrian ja Libyan konflikteissa etenkin Baykar valmistajan Bayraktar TB-2 –lennokit saivat julkisuutta useiden videotallenteiden myötä, joissa lennokkien avulla tuhottiin mm. venäläisvalmisteista

kalustoa. Myös Vuoristo-Karabahin sodan yhteydessä levitettiin kuin mainostarkoituksessa tarkkoja lennokkien kuvaamia videoita taisteluista, ja pian turkkilaisvalmisteisille lennokeille riitti ostajia.

Yllä mainitut esimerkit olivat vain pieniä katsauksia maan poliittiseen kenttään, jossa asiat muuttuvat nopeasti ja yllättävästi. Ulkopoliittisten kehitysten lisäksi koin maan sisäpoliittisen ilmapiirin jännittyneeksi, mutta mielenkiintoiseksi. Turkin viimeisintä vallankaappausyrityksestä on kulunut muutama vuosi, mutta vuoden 2016 tapahtumissa on yhä merkittävää niiden jatkuva läsnäolo, turvallistaminen ja soveltaminen maan sisä- ja turvallisuuspolitiikassa.

Valtapuolue AKP (Adalet ve Kalkınma Partisi, suomeksi Oikeus ja kehitys -puolue) menetti tasaisesti suosiotaan vaikean taloustilanteen myötä, jota koronaviruspandemian vaikutukset ovat heikentäneet edelleen. Puolueella on ollut ongelmia muun muassa kaupunkien nuorten äänestäjien houkuttelemisessa, sekä sen herkässä liitossa kansallismielisen MHP:n (Milliyetçi Hareket Partisi, suomeksi Kansallismielinen toimintapuolue) kanssa.

Puolue oli myös vieraannuttanut siihen vielä 2000-luvun alkupuolelle toiveikkaasti suhteutunutta sekulaaria ja liberaalia väkeä. Näille puolue oli esiintynyt demokratian ja yksilönvapauksien edistäjänä maassa, jossa armeijalla oli pitkään ollut ote maan politiikkaan (Alaranta 2019, 165). Nyt etenkin kaupunkien niin kutsutun milleniaalisukupolven sekä heitä nuorempien asenteissa heijastui epäluulo islamistiseksi koettua hallitusta kohtaan. Usein koronapandemiaan liitetyt rajoituksetkin nähtiin tässä kehyksessä hallituksen pyrkimyksenä edistää ”islamistista” yhteiskuntajärjestystä. Epäluuloa herättivät muiden muassa alkoholin myyntiin kohdistuneet kiellot, sekä musiikin soittamista tai tanssia rajoittaneet määräykset.

Länsi-Euroopassa ja Yhdysvalloissa Turkin politiikkaa seuraava lehdistö, muiden kommentaattoreiden lisäksi, ovat ajoittain käyttäneet yksinkertaistavaa kieltä kuvatessaan maan poliittisia kehityskulkuja. Mahdollisesti muodikkaimpia analyysejä tutkielmani kirjoittamishetkellä on ollut nähdä Turkin politiikan ajavana voimana niin kutsuttu ”uusosmanismi”, useimmiten englanniksi *neo-ottomanism*. Näissä tulkinnoissa nähdään islamistinen Turkki, joka pyrkii levittämään

vaikutusvaltaansa entisen osmanivaltion alueille Balkanilla, Välimerellä, sekä Pohjois-Afrikassa, palauttaakseen osmanivaltion aikaisen Turkin mahdin.

Yllä esitetty tulkinta tarjoaa selkeän ja yksinkertaisen kuvan monimutkaisesta ympäristöstä, jossa monen toimijan ja valtakeskittymän keskinäiset suhteet elävät vaikuttaen toisiinsa, ja reagoivat muutoksiin. Turkin politiikka voi olla monimutkaista ja vaikeaselkoista, mutta kenties haastavinta siitä olisi yrittää löytää yhtä ohjaavaa ideologiaa. Uskottavampi kehys presidentti Erdoğanin toiminnan tarkastelulle on nähdä ne lyhyen aikavälin ratkaisuina ajankohtaisiin haasteisiin, joiden ratkaiseminen auttaa häntä ja hänen lähipiiriään pysymään vallassa tai kannattajiensa suosiossa vielä toistaiseksi. Näitä haasteita vastaan toki mobilisoidaan milloin uskonto, historia tai turkkilainen identiteetti.

Turkin suhteet sekä Euroopan Unionia että Yhdysvaltoja kohtaan heikkenivät huomattavasti 2000-luvun alun jälkeen. 90 – luvulle asti jatkunutta armeijan vaikutusta maan politiikkaan oli onnistuttu heikentämään, ja vuosituhannen vaihteessa Turkin tulevaisuus saattoi vaikuttaa hyvinkin erilaiselta kuin millaisena se nykyään näyttää. Turkin ulkopolitiikassa vaikutti ulkoministeri Ahmet Davutoglun ajatukset, joihin kuului asenne ”ei ongelmia naapureiden kanssa, ei ongelmia kotimaassa”. (Oktav 2016, 209, 211) Özden Oktav huomioi, kuinka Turkin suhteet EU:n ja Yhdysvaltojen kanssa heikkenivät etenkin Turkin petyttyä Euroopan Unionissa esiintyneisiin negatiivisiin asenteisiin Turkin mahdolliseen EU-jäsenyyteen. Samoin Oktav huomaa yhtäaikaisen kehityksen, jossa Turkin ulkopoliittinen aktiivisuus alkoi siirtyä globaalista paikalliseen. Aikakautta kuvastaakin, Oktavin sanoin Turkin omaksuma ”assertiivisempi” asenne Eurooppaa kohtaan. Kuvaavaa oli Yhdysvaltojen apulaisulkoministerin Philip Gordonin tuolloin esittämä kysymys ”onko Turkki kääntymässä pois lännestä”. (Oktav 2016, 211–12) Vuonna 2017 entinen apulaisulkoministeri kirjoitti Yhdysvaltojen halunneen pitkään uskoa Turkki-suhteidensa paranevan maan geopoliittisesti merkittävän aseman vuoksi. ”Nyt Yhdysvaltojen tulisi kohdella Turkkia maana joka se on, ei maana jonka se toivoisi Turkin olevan”. (Gordon 2017)

Myös Suomen ja Turkin diplomaattiset suhteet ovat joutuneet koetukselle. Kirjoitushetkellä Turkki harkitsi muiden muassa Suomen suurlähettilään karkottamista maasta. Suomi oli yhdeksän muun valtion kanssa toimittanut Turkille

lausunnon, jossa toivottiin liikemies ja kansalaisaktivisti Osman Kavalan tapauksen pikaista ratkaisua. Kavala on ollut vangittuna vuosia ilman varsinaista tuomiota. Euroopan parlamentti otti kantaa selkkaukseen kuvailemalla tilannetta pyrkimyksenä siirtää huomio pois Turkin ongelmista kotimaassa sekä kansainvälisissä suhteissaan (Euroopan parlamentti 2021).

1.1 Tutkimusongelmasta

Tutkielman perimmäisenä tutkimusongelmana on valtion käytös ulkopoliittisessa kentässä, sekä siihen vaikuttavien syiden analysointi. Rooliteorian avulla tutkielmassa keskitytään arvioimaan ulkopoliittista roolia, jonka maan johtaja on valtiolleen kuvitellut. Roolin hahmottaminen voi puolestaan edesauttaa valtioiden välisten suhteiden tai käytöksen ymmärtämistä. Yksittäisen poliitikon mielikuvien arviointi puolestaan voi edesauttaa poliitikon päätösten arvioinnissa. Kuten rooliteoriaa käsittelevästä luvusta tulee ilmi, roolien omaksuminen yhteisössä on neuvottelua omien ja muiden toimijoiden odotusten sekä mielikuvien välillä. Roolien tarkastelu ja ymmärtäminen voi tukea myös syntyvien konfliktien ennakoitua, tai yhteisymmärryksen löytymistä vuorovaikutustilanteissa.

Sekä rooliteoria että tutkielman kohde eli valtio asettavat tutkimusongelmalle omat haasteensa. Rooliteoriaa on käytetty yksilön ryhmässä itselleen omaksumien sekä muille asettamien roolien muodostumista. Valtio ei kuitenkaan ole toimijana yksimielinen monoliitti, eikä yhden hallituksen ulkopoliittikka ole yksittäisen ja itsenäisen poliitikon määrittelemää edes diktatuureissa. Tästä syystä tutkimuskohde on tarkennettu presidenttiin, eikä tutkielmassa käsitellä hallituksen, tai useamman virkamiehen viestintää. Tutkielman tutkimuskysymyksen asettelu onkin seuraava: voidaanko Turkin presidentti Erdoğanin valituista puheista tulkita, millaisena hän kokee maansa roolin kansainvälisessä yhteisössä?

Tutkimuskysymystä voidaan tarkentaa edelleen tiettyyn rooliin. Voidaanko presidentin puheista tulkita Turkin pyrkivän edistämään mielikuvaa itsestään alueellisena suurvaltana? Tutkimuskysymyksen kohdentaminen yhteen rooliin on myös hyödyllistä tutkielman kannalta. Rooliteorian mukaan yksittäinen toimija voi omaksua useamman kuin yhden roolin kerralla (Holsti 1970, 308). Tarkemmalla kohdennuksella tutkielman laajuutta saadaan kavennettua tehokkaasti.

Tutkielman lähtöoletuksiin vaikuttavat sekä rooliteoria, että alueellisen suurvallan piirteet. Tutkielmassa sovellettavaa alueellisen suurvallan määritelmää kuvaillaan kappaleessa 2.4. Tutkielman lähtöoletuksena on Turkin hallituksen pyrkivän edistämään mielikuvaa maansa asemasta alueellisena suurvaltana. Myös tutkielmassa sovellettava teoria vaikuttaa tutkielman oletuksiin. Kansainvälisten suhteiden tutkimuksen kannalta keskeinen rooliteoriassa esiintyvä käsite on kansallinen roolimielikuva, jota käsitellään tarkemmin kappaleessa 2. Kansallinen roolimielikuva tarkoittaa valtion itselleen omaksumaa tai kuvittelemaa roolia. Näin ollen tutkielmassa oletetaan Turkilla olevan oma roolimielikuvansa, jonka voi todeta valtion päämiehen pitämistä puheista. Tutkielman lähtöoletukset voidaan näin jakaa kolmeen:

- Turkin presidentti Erdoğan kokee Turkin toimivan alueellisen suurvallan roolissa.
- Roolimielikuvan voi todeta presidentin puheista sisällöntutkimuksen menetelmin.
- Alueelliselle suurvallan määritelmiä tukeva ”alueellisuus” on todettavissa Turkin presidentin puheista.

1.2 Tutkielman rakenne

Tutkielman ensimmäisessä luvussa esiteltiin tutkielman aihe, tavoite sekä tutkimusongelma ja tutkimuskysymykset. Toinen luku käsittelee rooliteoriaa. Rooliteorian taustan tiiviin esittelyn jälkeen kerrotaan lyhyesti rooliteoriaa kohtaan esitetystä kritiikistä sekä parannusehdotuksista. Tämän jälkeen mainitaan joitain esimerkkejä rooliteorian soveltamisesta kansainvälisten suhteiden tutkimuksessa.

Kolmannessa kappaleessa esitellään tutkielman tutkimusmetodi, sekä kuvaillaan tutkielmassa käytetty tutkimusmateriaali. Neljäs luku on analyysiluku. Luvussa kuvaillaan analyysin toteuttaminen tutkimusmenetelmää soveltaen. Luvussa myös esitellään tutkimusaineiston luokittelu analyysirungon mukaisesti alaluokkiin, sekä alustavat löydökset.

Viidennessä kappaleessa esitetään analyysin tuloksiin perustuvaa pohdintaa. Analyysin tuloksena syntyneitä dataa tulkitaan alueellisen suurvallan kategorioiden

indikaattorien avulla. Kuudennessa luvussa esitellään tutkielman johtopäätökset, sekä ajatuksia tutkielman tekemiseen liittyen. Lisäksi Luvussa esitetään ajatuksia aiheen jatkotutkimusta varten.

2 Rooliteoria

Rooliteoria on sosiologian tieteenalalla alkunsa saanut teoria. Rooliteorialla on pyritty selvittämään yksilöiden itselleen sekä muille kuvittelemiaan rooleja, sekä niiden toteuttamista. Kansainvälisten suhteiden ja ulkopolitiikan tutkimukseen rooliteoria omaksuttiin valtioiden roolien analysoimiseksi. K.J. Holstin vuonna 1970 julkaistu artikkeli *“National Role Conceptions in the Study of Foreign Policy”* tutustutti rooliteorian ensimmäistä kertaa ulkopolitiikan tutkimukseen. Holstin kirjoitus herätti runsaasti keskustelua ja uusia julkaisuja aiheesta. Holstin tyylistä rooliteorian soveltamista arvosteltiin toisaalta liiallisen monimutkaisuutensa vuoksi. Lisäksi sen koettiin keskittyneen liiaksikin tutkittavan toimijan itsenäiseen roolinmuodostukseen jättäen ympäristön ja ulkoisten tekijöiden vaikutukset vaille riittävää huomiota. (Harnisch 2011, 7; Nabers 2011, 77)

Kritiikistä huolimatta artikkeli oli tärkeä pyrkimys selittää valtioiden toimintaa ja identiteettejä kylmän sodan aikaan, jolloin valtioiden rooleja ajateltiin blokkien ja liittoumien kautta. (Harnisch 2011, 7; Holsti 1970, 233) Lisäksi rooliteoria tarjoaa välineen tulkita kansainvälisten suhteiden tutkimuksessa esiintyvää ongelmaa toimijan ja rakenteiden välillä. Toimija-rakenne-asettelu itsessään on rooliteorian tavoin sosiologiasta tuttu.

Ralph Turner sanoo rooliteorian muotoutuneen neljästä merkittävästä lähteestä, jotka myös kuvaavat kontekstia, jossa teoria kehittyi. Yksi lähteistä oli sosiaalipsykologi Kurt Lewinin (1890–1947) hahmo- tai *gestalt*-teoria. Teorian tarkoituksena oli irtautua hahmopsykologian yksilökeskeisyydestä ja keskittyä ihmisten välisiin suhteisiin sekä sosiaalisiin rakenteisiin. Merkittävimpanä lähteenä Turner mainitsee antropologi Ralph Lintonin (1893–1953) kulttuurien teorian. Lintonin pyrkimyksenä oli kehittää todenmukaisempi tapa käsitellä kulttuuria osana ihmisten käyttäytymistä. Linton näki roolit sosiaalisina normeina tai kulttuurisina performansseina, jotka selittäisivät käyttäytymistä uskottavammin kuin aikansa yleistyksset kulttuurin vaikutuksista. (Turner 1985, 22–23)

Sekä kansainvälisten suhteiden että sosiologian kontekstissa rooliteorialla on pyritty välttämään itsen (*ego*) korostamista roolin muodostuksessa ja omaksumisessa. Vaikka Holstin rooliteoria nojasikin vahvasti ego-tekijän valintoihin, ovat rooliteorian kanssa työskentelevät tutkijat sittemmin ottaneet ulkoiset tekijät (*alter*) monipuolisemmin huomioon. Näin kansainvälisten suhteiden ja politiikantutkimuksen rooliteoriassa on lähennytty teorian kehityskulkua sosiologian alalla. (Harnisch 2011, 7)

2.1 Roolit

Harnischin mukaan *roolit* ovat toimijan sosiaalisia asemia tai positioita, jotka muodostuvat niin sisäisistä kuin ulkoisista odotuksista kyseistä toimijaa koskien. *Rooliodotukset* (role expectations) merkitsevät näitä toimijan omia odotuksia tai toiveita omaa rooliaan koskien. *Roolimielikuva* (role conception) kuvastaa toimijan näkemystä roolistaan niin suhteessa muihin toimijoihin ja näille mieltämiinsä rooleihin, kuin kyseisen toimijan kokemia odotuksia omaa rooliaan kohtaan. Näiden roolien muodostumisen yhtenä keskeisenä elementtinä on niiden vertautuminen muiden toimijoiden käytökseen, rooleihin ja odotuksiin. Tämä johtaa helposti myös erilaisiin roolikonflikteihin. (Harnisch 2011, 8–9)

Dirk Nabers tarjoaa vaihtoehtoisen jaottelun, jossa hän viittaa Lisbeth Aggestamin työhön. Tämän jaottelun mukaan *roolimielikuvat* merkitsevät toimijan omia odotuksia (*ego*), *rooliodotukset* ulkoisia, ja *'roolisuoritus'* (role performance/role enactment) kuvastaa ulkopoliittisen toimijan varsinaista käytöstä, roolinsa suorittamista. Nabers pitää kuitenkin ongelmallisena roolien muodostumisen mekanismien erottelun jäykkiin kategorioihin. (Nabers 2011, 78)

Kansainvälisten suhteiden tutkimukseen sovellettaessa keskeisenä terminä rooliteoriassa esiintyy Holstinkin teoksessa esiintynyt *'kansallinen roolimielikuva'* (national role conception). *'Kansallista roolimielikuvaa'* käytetään kuvastamaan valtiollisen toimijan käsitystä roolistaan kansainvälisessä yhteisössä tai yhteistyössä toisen toimijan kanssa (Wish 1980, 532). On myös huomattavaa, että toimija voi omaksua myös useamman roolin samanaikaisesti. Holstin mukaan tämä on hyvin yleistä valtioille. (Holsti 1970, 308)

Ympäristön vaikutus roolin muodostumiseen on ymmärrettävä myös rajoittavana tekijänä. Esimerkiksi Dirk Nabers ja Alexander Wendt kiinnittävät huomiota roolin tai identiteetin muodostumisen rajoihin. Wendt käsittääkin rooli-identiteetin erillisenä konseptina. Hänen mukaansa rooli-identiteetti on subjektiivinen asema sosiaalisessa rakenteessa, eikä ole riippuvainen toimijan todellisista ominaisuuksista. Se muodostuu ja omaksutaan vuorovaikutuksessa ympäristön muiden toimijoiden sekä omien odotusten ja kokemusten kanssa. Sen sijaan roolilla Wendt käsittää objektiivisen aseman, joka ympäristössä on tarjolla. (Nabers 2011, 80) Yhteisössä saattaa olla tarve esimerkiksi sovittelijalle. Tämä rooli on objektiivinen asema, jonka koetaan olevan tai jolle koetaan tarvetta. On puolestaan eri asia, kuka tässä yhteisössä voi onnistuneesti omaksua sovittelijan rooli-identiteetin. Identiteetin omaksuminen riippuu yksittäisen toimijan mieltymysten ja kokemusten lisäksi koko yhteisönsä häneen kohdistuneista odotuksista ja kokemuksista.

Rooliteoreetikkojen keskuudessa on esiintynyt paljon erimielisyyttä siitä, mikä on roolien suhde identiteettiin. Rooliteoreettisessa keskustelussa roolin ja identiteetin suhde esiintyy usein kuin jatkumona konstruktivismin toimija-rakente-ongelmalle: ajoittain identiteetti on saatettu nähdä itsenäisenä, vuorovaikutuksesta riippumattomana egona, joka toteuttaa itseään roolin suomissa rajoissa. Toisaalta yleisempi käsitys kuvastaa niin identiteetin kuin roolienkin olevan vuorovaikutusten muokkaamia (Nabers 2011, 82, Breuning 2011, 23–25). Breuningin mukaan ajatusmalli 'kansallisesta roolimielikuvasta' ottaa huomioon sekä kotimaisen että kansainvälisen vaikutuksen roolin muodostamiseen: "valtioiden päätöksentekijät muodostavat mielikuvansa valtionsa roolista pohjautuen mielikuvaansa sen identiteetistä ja kulttuurisesta perinnöstä, sekä näkemyksestään valtion paikasta ja mahdollisuuksista kansainvälisessä kentässä" (Breuning 2011, 26). Breuning tarjoaakin tältä pohjalta "kognitiivisen mallin", jossa jakaa roolien muodostumisen 'käsitteellisiin' ja 'materiaalisiin' vaikuttimiin (2011, 26):

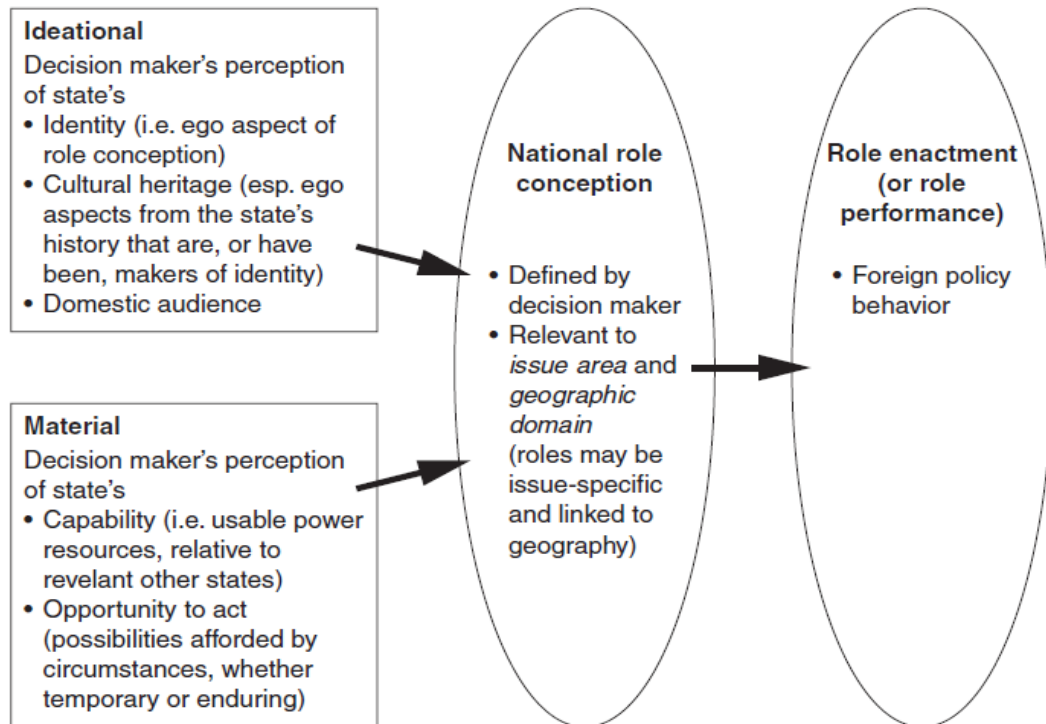

Figure 2.2 Role Theory as a Cognitive Model of the Agent-Structure Relationship.

Kuva 1: Breuning 2011: 26.

Yllä esitetty kansallisen roolimielikuvan muodostumisen ”kognitiivinen malli” esitti Breuningin näkemystä roolimielikuvan muodostumisesta. Rooliteorian yksi keskeisistä ongelmakohtista ilmenee myös kaaviossa: suora ”jana” kansallisesta roolimielikuvasta roolin toteuttamiseen, rooliperformanssiin. Kuvaajasta jää ulkopuolelle esimerkiksi yksittäisen toimijan henkilökohtaiset ominaisuudet ja tavoitteet. Yksin kaaviosta esiintyvää mallia noudattamalla oletamme analyysin kohteen olevan rationaalinen roolimielikuvaa toteuttava toimija.

2.2 Kritiikki

Myös Wendtin näkemystä rooleista on arvosteltu kansainvälisten suhteiden tutkimukseen sovellettuna. Hänen selityksensä objektiivisista rooleista ei kritiikoiden mukaan salli muihin ympäristöihin siirrettävää sopeutumiskykyistä mallia. Lisäksi nämä ”jäykät” roolit eivät tue yhteiskunnallisen muutoksen huomioimista: rakenteista kehittyä helposti itseään toteuttavia kategorioita, vaikka muutokset

rooleissa ovat varsin tavallisia kansainvälisessä politiikassa. (Nabers 2011, 80–81) Myös mallia kohtaan annettua kritiikkiä on arvosteltava. Nabersin kritiikissään antamat esimerkit rooleista (vihollinen, ystävä, kilpailija) eivät rooliteorian näkökulmasta tunnu käyttökelpoisilta rooleilta. (2011, 80) Wendt viittaa roolikäsitteellään toimijan asemaan rakenteessa, ei kahden tai useammankaan toimijan välisiin suhteisiin. Olisi merkillistä olettaa esimerkiksi ”vihollisen” olevan oletuksena pidetty roolikategoria kansainvälisessä yhteisössä.

Breuningin mukaan on merkittävää tuoreemman rooliteorian tutkimuksen keskittyminen aiempaa enemmän yksilöiden päätöksentekoon ja sen alituisen deviaatioon objektiivisesti edullisemmasta ratkaisusta. Hän painottaa, kuinka tyypillisesti päätöksentekijät ovat vakuuttuneita omasta mielikuvastaan objektiivisena todellisuuden representaationa. Toisaalta on myös tutkittu, kuinka jonkin ongelman tietynlainen esittäminen ohjaa tiettyyn valintaan, minkä vuoksi Breuning korostaa myös probleemien esittämisen (*problem representation*) tutkimuksen merkitystä: mikä saa päätöksentekijän kokemaan tai kehystämään ongelman tietyllä tavalla? Johtopäätöksenä Breuning esittää, että päätöksentekijän tulkinta tietyn päätöksen riskeistä tai eduista on hyvin riippuvaista kyseisen päätöksentekijän mielikuvista tai ideologioista. (Breuning 2011, 27–28)

Breuning tarjoaa neljä keskeistä ehdotusta rooliteorian kehittämiseksi. Ensimmäinen on prospektiteoriassa merkittävän yksittäisen päätöksentekijän näkökulman huomioiminen entistä vahvemmin; toinen on päätöksentekijöiden sekä kansalaisten roolimielikuvien keskinäisten suhteiden vertailu; kolmas on kansallisessa roolimielikuvassa tapahtuvien muutosten ja sopeutumisten tutkiminen; neljäs ehdotus on tutkia missä määrin päätöksentekijä voi omata useita rooleja samanaikaisesti. (Breuning 2011, 27) Toista lueteltua ehdotusta lukuun ottamatta ovat huomiot myös tämän tutkielman kannalta tärkeitä. Tutkielmassa keskitytään valtion valtahierarkiassa nk. ylhäältä ilmaistuun roolimielikuvaan ja -performanssiin. Tällöin viestityn kansallisen roolimielikuvan yhteneväisyys laajemmin kansan parissa jaetun mielikuvan kanssa on vähemmän merkittävä tutkimuskohde.

2.3 Rooliteoreettista tutkimusta Turkista ja muualta

Vuoden 1970 artikkelissaan Holsti kuvailee useita mahdollisia kansallisia rooleja. Taulukoissaan Holsti kokosi rooleja, joita hän havaitsi muun muassa kansainvälisten suhteiden tutkimuskirjallisuudesta (1970, 255), sekä hallitusten toiminnasta (1970, 274–76). Jälkimmäisessä taulukossaan Holsti osoittaa Turkille kolme omaksuttua roolia: aktiivisesti itsenäinen (*active independent*), alueellinen kumppani (*regional-subsystem collaborator*) sekä uskollinen liittolainen (*faithful ally*).

Holstin mukaan aktiivisesti itsenäisen valtion roolin omaksunut toimija pyrkii korostamaan itsenäisyyttään, mutta panostaa aktiivisempaan ulkopoliittikkaan. Aktiivisesti itsenäiset toimijat pyrkivät pitämään yllä suhteita moneen suuntaan sitoutumatta liikaa tiettyyn blokkiin. Holsti huomioi roolin edesauttavan sovittelevan roolin ottamista. (1970, 262) Alueellinen kumppani puolestaan pyrkii rakentamaan yhteistyösuhteita tietyn alueen ympärille. Holstin käyttämä englanninkielinen ilmaisu *regional-subsystem* viittaa roolin mahdollisuuteen ilmetä myös aatteellisen rakenteen kuten kommunistiliikkeen ympärillä. (1970, 265) Uskollisella liittolaisella Holsti viittaa puhtaasti pragmaattisen liittolaisuuden ylittävään tukeen kumppanivaltiota kohtaan. Esimerkkinä ei-uskollisesta liittolaisuudesta Holsti mainitsee aikansa Yhdysvaltojen ja Iranin välisen liittolaisuuden. Tuolloin Holstin mukaan nimellisestä liittolaisuudestaan huolimatta Iranin hallituksen viestinnässä ei siihen juurikaan viitattu. (1970, 267)

Kenan Aksu tarjoaa yhden optimistisimmista näkemyksistä Turkin asemaan liittyen. Aksun toimittama teos ”Turkey: A Regional Power in the Making” (2013, xii) sisältää oletuksia Turkista alueellisena suurvaltana, mutta myös runsaasti niin sanotusti huonosti ikääntynyttä kommentointia, josta paistaa 2000-luvun alun toiveikkuus Turkin tulevaisuutta kohtaan.

Turkin kansallista roolimielikuvaa on sittemmin tutkinut muun muassa Ekrem Başer. Başerin käsittelee artikkelissaan ”*Shift-of-axis in Turkish Foreign Policy: Turkish National Role Conceptions Before and During AKP Rule*” Turkin roolimielikuvan kehitystä (Başer 2015). Artikkelissaan Başer tukeutuu Turkin rooleista annettuihin kommentteihin, sekä muun muassa Holstin tarjoamaan luokitteluun eri kansallisista rooleista. Başer kuitenkin lisää itse kaksi kehittämänsä roolia analyysiinsä.

Ensimmäinen kuvastaa Turkin roolia integraatiossa turkkilaisen maailman kanssa (*integration with the Turkic world*), toinen suurvaltakandidaatin asemaa (*great power candidate*). (2015, 299) Başer päättelee artikkelissaan, ettei Turkin ulkopoliittinen suunta muuttunut merkittävästi AKP:n noustessa valtaan. Başer näkee maan ulkopoliitiikan vain aktivoituneen. Toisaalta hän päätyy johtopäätökseen, että Turkin aktiivinen tai kunnianhimoinen ulkopoliitiikka osuisi yhteen taloudellisen menestyksen aikakausien kanssa. (2015, 305) Jälkiviisauden voimin kyseisen johtopäätöksen uskottavuus voitaneen kyseenalaistaa.

Mischa Hansel ja Miriam Möller tutkivat puolestaan Intian ulkopoliittikkaa rooliteorian näkökulmasta. Artikkelissaan ”Indian Foreign Policy and International Humanitarian Norms: A Role-Theoretical Approach” Hansel ja Möller tutkivat intialaisten päättäjien puheita määritelläkseen näiden omaksumia kansallisia roolimielikuvia (Hansel ja Möller 2015). Tutkimuksessa pyrittiin myös havaitsemaan roolikonflikteja, joita kirjoittajat olettivat syntyvän humanitaaristen kysymysten ympärillä. Hanselin ja Möllerin teos muistuttaa lähemmin tämän tutkielman pyrkimyksiä. Artikkelissa ulkopoliittisista puheista seulottiin avainsanojin lupaavat, jotka käsiteltiin tutkimukseen tarkemmin.

Hanselin ja Möllerin artikkelin etuja on laaja katsaus eri yhteyksissä pidettyihin puheisiin. 42 käsitellyn puheen joukossa on sekä ulko- että kotimaassa pidettyjä puheita. Lisäksi tutkimukseen sisällytettiin puheita eri poliitikoilta. Näin tutkijat toivoivat saavuttavansa luotettavan kuvan maan roolimielikuvasta. (2015, 82) Tässä tutkielmassa keskitytään Hanselistä ja Mölleristä poiketen yhden poliitikon omaamaan roolimielikuvaan. Lisäksi käännökseen tuottaminen ja käyttäminen tutkimuskohteena rajoittaa entisestään käytetyn materiaalin määrää tutkielman laajuudessa työssä.

Hanselin ja Möllerin artikkelista tekee mielenkiintoisen myös sen induktiivinen metodi: tutkijat johtivat yhdeksän kansallista roolimielikuvaa käsittelemistään puheista. Artikkelissa ei tukeuduttu valmiisiin luokituksiin, vaan ne luotiin puheista kerätystä aineistosta. (2015, 82)

Teemu Naarajärvi on tutkinut väitöskirjassaan ”Constructing the Role of a Great Power: China’s Peripheral Relations, Territorial Disputes, and Role Change, 2002—

2012” kehitystä Kiinan rooleissa vuosina 2002—2012. (Naarajärvi 2017) Naarajärvi pyrki tutkimaan muun muassa miten Kiinan suurvallan rooli lähialueillaan on muuttunut 2000—luvun aikana. Huomionarvoista on Naarajärven pyrkimys selvittää myös Kiinan omaa mielikuvaa siitä, mitä suurvallan rooli tarkoittaa. Vain toimijan omat mielikuvat ja pyrkimykset huomioiden voidaan edes auttavasti arvioida, onko toimijan rooli tulkittu väärin, vai suorittaako toimija rooliaan odotuksista poikkeavalla tavalla.

2.4 Alueellinen suurvalta kansallisena roolimielikuvana

Ennen aineiston analyysiä on tarpeen päättää, miten tutkielmassa alueellinen suurvalta määritellään. Ilman selkeää määrittelyä siitä mitä piirteitä aineistosta etsitään, on tutkielman merkityksellisyys kyseenalaistettavissa. Lisäksi määritelmä on ensisijaisen tärkeää tutkielman analyysirungon rakentamiseksi. Alueellisen suurvallan määritelmän löytäminen ei ollut helppoa tai yksinkertaista.

Ei ole vaikeaa löytää uutisartikkeleita tai kommentteja, joissa Turkki esitetään kevein perustein (tai perusteitta) alueellisena suurvaltana (Aktaş 2022a, 2022b).

Vauhdikkaimmissa kommentteissa Turkki nähdään jo useamman alueen kattavana suurvaltana, joka on matkalla suurvaltastatukseen (Hess 2021). Toisaalta monet kunnianhimoisimmista kommentteista ja artikkeleista on jäljitettävissä Turkin hallitusta lähellä oleviin medioihin. Jotta aiheesta voidaan käydä keskustelua, tutkimuksesta puhumattakaan, on alueellinen suurvalta kyettävä määritellä selkein kriteerein.

Alueellisen suurvallan käsitteeseen sisältyy identifioituminen tiettyyn maantieteelliseen tai kuviteltuun alueeseen. Nadine Godehardt ja Dirk Nabers käsittelevät alueen käsitettä teoksessaan ”Regional Powers and Regional Orders”. Heidän sanoin alueet ovat usein sosiaalisesti konstruoituja, poliittisesti kiisteltyjä ja historiaan sidottuja. (2011, 241)

Holstin roolimielikuvien luokittelussa mainitaan sekä alueellinen johtaja (regional leader) että alueellinen suojelija (regional protector). Holstin määritelmien mukaan alueellinen johtaja on omaksunut vastuu- tai johtoaseman valtioiden joukossa tietyllä identifioimallaan alueella. Alueellisen suojelijan roolin omaksunut toimija pyrkii nimensä mukaisesti esiintymään tietyn alueen suojelijana. Rooli voi sisältää myös

erityisen johtajuuden omaksumisen alueellisissa kysymyksissä. Näin rooleissa on havaittavissa päällekkäisyyttä. (Holsti 1970, 261–62)

Turkin asemasta alueellisena suurvaltana on kirjoitettu sekä mediassa, että lukuisissa artikkeleissa. Georgios Baltosin ym. artikkelissa “Turkey’s Ambitions to Emerge as a Regional Power: Example or Counter-Example for Potential Aspiring Competitors” maan alueellisen suurvallan statuksen mahdollisuuksia tutkitaan muiden muassa taloudellisia resursseja tutkimalla. (Baltos, Vidakis, ja Balodis 2017) Toni Alaranta huomautti kirjassaan ”Turkin historia: Atatürkistä Erdoğaniin”, kuinka ”puhuminen Turkista uuden moninapaisen maailmanjärjestyksen itsenäisenä alueellisena suurvaltana onkin ollut viime aikoina suorastaan ylikorostunutta”. (Alaranta 2019, 223)

Tutkielman kannalta merkittävän teoksen kirjoittanut Miriam Prys ottaa kantaa alueellisen suurvallan määrittelyn hankaluuteen. Hänen mukaansa esimerkiksi kansainvälisten suhteiden kirjallisuudesta ei juurikaan ole löydettävissä yhtenäistä typologiaa alueellisen suurvallan määrittelyksi. Teoksessaan “Redefining regional power in international relations Indian and South African perspectives” (2012) Prys pyrkiikin luomaan selkeämmät työkalut alueellisen suurvallan määrittelyyn. (2012, 14)

Laajaan kirjallisuuteen vedoten Prys näkee alueelliset suurvallat valtioina, jotka ovat kylmän sodan jälkeen kyenneet omaksumaan monia merkittäviä rooleja. Ne ovat ajoittain kyenneet toimimaan aluettaan vakauttavina, tai epävakauttavina toimijoina. Toisaalta ne usein ovat myös niin kutsuttuja nousevia valtoja, joiden taloudellinen merkitys kansainvälisissä yhteisöissä on huomattu. Niiden on luotettu toimivan alueensa johtajina ja kehitystä tukevin voimin. (2012, 1)

Prysin teos keskittyy nimensä mukaisesti tarkastelemaan alueellisen suurvallan asemaa Intian ja Etelä-Afrikan näkökulmasta. Esimerkkitapauksina Prys mainitsee Etelä-Afrikalle asetetut odotukset vuoden 1994 jälkeen naapurimaidensa talouden veturiksi. Samoin Intian odotettiin ottavan aktiivinen rooli Nepalin vuoden 2005 vallankaappauksen jälkipuinnissa, ja Australian toivottiin tukevan Etelä-Tyynenmeren heikkoja valtioita. (2012, 1)

Prys huomioi, kuinka globaalista hegemoniasta poiketen alueellisella suurvallalla on harvoin yhtä vahvaa vaikutusta esimerkiksi toisen alueen valtion sisäpolitiikkaan. Prysin mukaan on myös merkittävää huomioida, että alueellisten suurvaltojen välillä esiintyy suuria eroavaisuuksia. Nämä selittyvät osittain kansainvälisten rakenteiden vaikutuksella. Alueellisen suurvallan tulee huomioida kansainvälisten hegemonioiden sekä ei-valtiollisten rakenteiden vaikutukset alueellaan. Tämä puolestaan vaikuttaa alueella esiintyviin odotuksiin suurvaltaa kohtaan sekä suurvallan odotuksiin itseään kohtaan. Alueellisten suurvaltojen tutkimukseen vaadittaisiin alueellisesti ja tapauskohtaisesti sovellettavaa teoriaa. Tällöin kyettäisiin tuottamaan uskottavaa tutkimusta kansainvälisistä suhteista alueilla, joihin globaalin mittakaavan ilmiöihin keskittyvät mallit eivät sovellu. (2012, 2–3)

Prys jakaa alueellisia suurvaltoja koskevasta kirjallisuudesta löytyvät määrittelyt kolmeen tyyppiin: maantieteellisesti perusteltuun ”ulkoa sisään” lähestymistapaan, kulttuurin kautta perusteltuun ”sisältä ulos” lähestymistapaan, sekä konstruktivistisesta kansainvälisten suhteiden tutkimuksesta löytyvään region-building-lähestymistapaan.(Prys 2012, 14)

Ensimmäisenä mainitun maantieteellisen lähestymistavan osalta Prys tarjoaa tärkeää realismin kritiikkiä. Hän kokee maantieteellisten ominaisuuksien tai rajojen korostamisen alueen merkityksen määrittelyssä ongelmallisena realistisen kansainvälisten suhteiden tutkimuksen perintönä. Prys viittaa perinteeseen punnita alueen merkitystä sen, yleensä suurvalloille tarjoaman hyödyn perusteella. Samoin Prys kritisoi oletuksia globaalista näkökulmasta kehitettyjen säännönmukaisuuksien pätevydestä: ”Generally, realist approaches – particularly neo-realist ones – have difficulty viewing regions as self-sufficient units of analysis. If regions are to be taken into account, this is normally done by assuming that the mechanisms of international politics likewise apply at the regional level of analysis.” (Prys 2012, 15)

Kulttuurisiin tekijöihin nojaavassa ajattelussa keskitytään hahmottelemaan alueen käsitettä ”sisältäpäin”. Tällöin tarkastellaan esimerkiksi yhteistä koettua kulttuuria tai etnistä sidettä alueen asukkaiden välillä. Prys huomauttaa tämän voivan olla hyödyllistä esimerkiksi silloin, kun tarkastellaan yhden valtion rajat ylittävien lojaliteettien kehittymistä. Toisaalta hän varoittaa, että kulttuurisella lähestymistavalla ei pidä asettaa vahvoja ennakko-oletuksia yhteisöllisyyteen tai

käytökseen liittyen: koetun kulttuurisen alueen sisällä asuvat kansat eivät välttämättä tule aina toimeen, ja tietynlainen historiaan pohjautuva vastakkainasettelukin saattaa kuulua jopa osaksi koettua aluetta. (Prys 2012, 15–16)

Konstruktivistinen region-building tai alueenmuodostus viittaa Pysin mukaan tapaan keskittyä alueen käsitteen rakentamiseen. Lähestymistavassa tarkastellaan sitä, kuinka alue on muuttuva, muotoutuva rakenne, jota luodaan monin eri tavoin erimerkiksi kansainvälisillä suhteilla. Valtiot ja kansat muodostavat omia käsityksiään identiteettiinsä ja alueeseensa liittyen, usein vuorovaikutuksessa toistensa kanssa. Nämä vuorovaikutukset voivat vahvistaa toisen identiteettiä, tai saada toisen määrittelemään itsensä sen kautta, mitä he toisessa vastustavat. (Prys 2012, 16)

Prys päätyy arvioon alueista muovautuvina ja muuttuvina kokonaisuuksina, joiden määritelmään vaikuttavat sekä sen sisällä olevat että ulkopuolelle jäävät. Ajoittain jonkin alueen varaan muodostetut liitot, sopimukset tai järjestöt tasoittavat näitä mahdollisia ristiriitoja, ja vakiinnuttavat mielikuvia kyseiseen alueeseen liittyen maailmanlaajuisestikin. Prys kuvailee ”aluetta” avoimeksi järjestelmäksi, jota ei ole mahdollista tai tarkoituksenmukaista pyrkiä rajaamaan kuin kahdella määritelmällä. Ensimmäinen näistä on maantieteellinen läheisyys oletetun alueen tutkittavien asioiden välillä. Toinen määritelmä on se, että alue ei muodosta ”kokonaisuutta”: siihen kuuluu sisä- ja ulkopuolisia. Pysin mukaan kaikki muu luotettava määrittely tulee tuottaa tapauskohtaisen tutkimuksen yhteydessä. (2012, 16–17)

Prys esittelee teoksessaan kolme eri alueellisen suurvallan tyyppiä: alueellinen eristytvä valta (regional detached power), alueellinen hegemonia (regional hegemony), ja alueellinen dominoija (regional dominator). (Prys 2012, 26)

Alueellinen hegemonia kantaa vastuuta alueellaan, ja nauttii muilta alueen valtioilta keräämistään hyödyistä. Hegemonia kuitenkin välttää puuttumasta muiden valtioiden koskemattomuuteen tai itsemääräämisoikeuteen. Alueellinen dominoija hallitsee aluetta usein uhkauksin tai painostuksella. Se hyötyy alueen valtioista pelotevaikutuksensa tuella, ja sen toiminta on hyvin yksipuolista. Alueellisesti irrallinen tai eristytvä valta edustaa Pysin jaon toista ääripäätä. Eristytvä valta keskittyy ulkopoliitikassaan ennemmin kansainväliseen kuin alueelliseen politiikkaan. Se pyrkii minimoimaan alueellisten kanssakäymisten taakkaa ja

kustannuksia. Se ei välttämättä identifioitu vahvasti alueen kanssa ja pyrkii välttämään vastuuta alueensa suhteen. (Prys 2012, 27–28)

Prys käytti neljää kriteeriä tai ulottuvuutta määritelläkseen tyyppien eroavaisuudet: kognitiivinen, suhteellinen, tuloksellinen ja interaktiivinen ulottuvuus.

Kognitiivisella ulottuvuudella Prys viittaa valtion käsitykseen itsestään, suhteellisella ulottuvuudella alueen muiden valtioiden käsitykseen oletetusta alueellisesta suurvallasta, tuloksellisella ulottuvuudella hyödykkeiden ja tuotteiden tuotantoon, ja interaktiivisella ulottuvuudella vallan käyttöön. (Prys 2012, 28) Näitä ulottuvuuksia tarkastelemalla Prys loi seuraavan taulukon kolmen alueellisen suurvallan tyyppin piirteistä:

Table 2.3 A typology of regional powers

	<i>Regional detached powers</i>	<i>Regional hegemons</i>	<i>Regional dominators</i>
<i>Cognitive aspects: self-perception</i>	Domestic or global priorities	Regional exceptionalism (positive contribution)	Regional exceptionalism (selfish)
<i>Relational aspects: regional perceptions</i>	Non-acceptance (empowerment of secondary states)	Regional acceptance	Non-acceptance (fear/vulnerability)
<i>Interaction aspects: exercise of power</i>	No impact	Influence of preferences and values	Impact through force/violence
<i>Outcome aspects: type of goods</i>	No goods/private goods	Regional public goods	Private goods (possible forced contributions by other states)

Kuva 2: Prys 2012: 36.

Myös rooliteoria on mukana Prysin esittämässä typologiassa. Käsitellessään kognitiivista tasoa valtiollisen toimijan omakuvasta, Prys viittaa Holstin soveltamaan ja kappaleessa 2 esiteltyyn kansalliseen roolimielikuvaan. Roolimielikuva kuvastaakin osuvasti Prysin jaottelun kognitiivista tasoa. Prys näkee kansallisen roolimielikuvan merkittävänä työkaluna alueellisten suurvaltojen käytöksen arvioimiseen. Hän kuvailee roolimielikuvan käsitteen yhdistävän rakenteen ja toimijan: roolimielikuvan omaavan toimijan oletetaan toimivan tarkoituksellisesti, mutta samalla huomioidaan rakenteiden ja ympäristön vaikutukset mielikuvan

syntyyn. (2012, 29) Tämän tutkielman kannalta kansallisen roolimieli­kuvan rooli onkin tavallaan käänteinen verrattuna Pysin tulokulmaan. Siinä missä Prys käytti roolimieli­kuvaa edustamaan osaa alueellisten suurvaltojen typologiaansa, tutkielmassa tarkastellaan Pysin typologian asemaa yksittäisen puhujan mieli­kuvassa.

Edellä esiteltyjen määritelmien yhteydessä on tärkeää muistuttaa tutkielman tavoitteesta. Jos tutkielman tavoite olisi harkita onko Turkki alueellinen suurvalta, tulisi tutkielmassa käyttää huomattavasti laajempaa otantaa, kuten Prys mainitsee. Alueellisen suurvallan roolia ei voida asettaa valtiolle yksittäisen poliitikon kuvitel­mien vuoksi. (2012, 30) Tutkielman tarkoituksena on kuitenkin selvittää, voidaanko yksittäisen poliitikon puheista määritellä hänen mieli­kuvansa valtiosa roolista. Tämän vuoksi analyysi kohdistuu vain yhden henkilön puheisiin.

Pysin tarjoama typologia tarjoaa lupaavan analyysirungon tutkimusaineiston luokitteluun. Pysin neljä alueellisen suurvallan ulottuvuutta auttavat vertailemaan tutkimusaineiston analyysin tuloksia tarjottuihin kolmeen tyyppiin. Typologian soveltamista tutkimusaineiston analyysissä käsitellään kappaleessa 4.

3 Tutkimusmetodi ja materiaali

Tutkielman tutkimuskysymykseen pyritään etsimään vastaus teorialähtöisen sisällönanalyysin menetelmin. Tutkielman kontekstissa sisällönanalyysi käsitetään sen kvalitatiivisessa tai laadullisessa merkityksessään. Tuomi ja Sarajärvi määrittelevät käsittelemänsä sisällönanalyysin pyrkimyksiä kuvata tutkimusaineiston sisältöä sanallisesti. Sisällön erittelyllä kirjoittajat puolestaan viittaavat tutkimustulosten kvantifiointiin pyrkivään sisällönanalyysiin. (Tuomi ja Sarajärvi 2018, 89) Drisko ja Maschi vertaavat laadullista sisällönanalyysia kriittiseen teoriaan. Kirjoittajien mukaan molemmissa lähestymistavoissa analysoidaan tekstiä ja merkityksiä, joskin kriittisessä teoriassa sosiaalisten rakenteiden kuten vallan ja voimasuhteiden analyysi viedään pidemmälle. Driskon ja Maschin mukaan sisällönanalyysin luonne on enemmän ilmiöiden kuvailuun keskittyvä, eikä pyri luomaan uutta teoriaa. (2015, 82–83) He mainitsevat useiden tutkijoiden pitäneen laadullista sisällönanalyysia ihanteellisena tapana etsiä merkityksiä viestinnästä. (2015, 90)

Tuomi ja Sarajärven mukaan sisällönanalyysi on tekstianalyysiä, joka keskittyy inhimillisten merkitysten esiin tuomiseen. Teoksessaan ”Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi” kirjoittajat määrittelevät sisällönanalyysin tutkimukseksi, jossa ”etsitään tekstin merkityksiä, kun taas diskurssianalyysissä analysoidaan, miten näitä merkityksiä tekstissä luodaan” (2018, 87). Teoksen toinen merkittävä huomio sisällönanalyysin luonteesta liittyy tutkittavan kohteen ”maailmasuhteeseen”: sisällönanalyysissä keskitytään ymmärtämään esiin haettuja merkityksiä osana inhimillistä kokemusta ympäristön ja itsen välisistä suhteista. Analyysin tulokset eivät ole totuuksia tutkittavan asian tilasta, vaan tulkintoja edellä mainittujen suhteiden ilmentymistä (2018, 87). Laadullinen sisällönanalyysi tarjoaa tutkielmalle paremmat lähtökohdat kuin kvantitatiivinen, esimerkiksi sanojen tai symbolien ilmentymisfrekvenssin analysointiin keskittyvä menetelmä. Drisko ja Maschi viittaavat muiden muassa Siegfried Kracauerin ja Alexander Georgen ilmaisemiin määrällisen tutkimuksen rajoitteisiin: tutkimusaineiston merkitystä ei aina ilmaista suoran sanoin, tai se voi olla monimutkainen ja vaikea tulkita ilman laadullista analyysiä. Lisäksi tutkimusaineiston kannalta merkittävä asia saatetaan mainita tekstissä vain kerran, jolloin sanan esiintymistiheyden mukainen luokittelu ei johda tyydyttävään analyysiin. (Drisko ja Maschi 2015, 83–84)

Tutkielman tavoitteena onkin tulkita, luodaanko käsiteltävässä aineistossa tiettyjä merkityksiä Turkin valtion rooliin liittyen. Käsiteltäessä valtionpäämiehen ilmaisemaa valtion roolia tai asemaa, aineiston luonteeseen vaikuttavat puhujan kokemukset sekä omasta, että valtionsa suhteesta ympäristöönsä.

Tutkielmassa sovellettavaa sisällönanalyysia luonnehdin teorialähtöiseksi. Teorialähtöisessä menetelmässä tutkimusaineiston tulkintaa ja luokittelua ohjaa valmiiksi tiedossa oleva teoreettinen kehys tai analyysirunko. Tutkimusaineistoa käsitellessä ilmeneviä käsitteitä asetetaan sekä valmiiksi määriteltyihin, että analyysin edetessä syntyviin ala- ja yläluokkiin. Alkuperäisen analyysirungon ulkopuolelle jäävien käsitteiden luokittelu osaltaan edistää analyysin mahdollisuutta vertailuun esimerkiksi teoriaan pohjautuvien lähtöolettamuksien kanssa. (2018, 95)

Muiden tutkimusmenetelmien tavoin sisällönanalyysiin kuuluu omat riskinsä ja heikkoutensa. Tuomi ja Sarajärvi huomauttavat, ettei pelkkä tutkimusaineiston luokittelu tai erittely ole riittävää analyysiä. Kirjoittajat kutsuvat ”olla tekevinään

analyysia”-ongelmaksi sitä, kun tutkija esimerkiksi keskittyy vain tutkimusaineistonsa luokitteluun, tai hän pyrkii väkisin tuottamaan analyysia niukasta aineistosta etenkin kyselytutkimuksen ollessa kyseessä. Onnistuneen tutkimuksen kannalta keskeistä onkin tutkittavan aineiston valikointi. (2018, 106) Drisko ja Maschi muistuttavat, että tutkimusaineisto tulee valikoida siten, että siitä ylipäättään voidaan johtaa tutkimuskysymykseen vastaavaa analyysia. Lisäksi tutkimusaineisto on valikoitava mahdollistamaan lähtöolettamuksien tai väittämien haastaminen ja virheelliseksi todistaminen. (Drisko ja Maschi 2015, 97) Muita ongelmia ovat kirjoittajien mukaan epäonnistunut luokittelu tai analyysi: tutkimusaineiston pohjalta luodut ylä- tai alaluokat eivät eroa riittävästi toisistaan, tai aineistosta johdetut luokittelut eivät ole johdonmukaisesti perusteltavissa. (Tuomi ja Sarajärvi 2018, 108)

3.1 Tutkimusmateriaali

Tutkimuksen kohteiksi on valittu kaksi presidentti Erdoğanin antamaa puhetta, jotka käsittelevät maan Välimeren politiikkaa. Välimereen liittyvä viestintä tarjoaa otollista tutkimusmateriaalia alueen luonteen vuoksi. Turkin Välimereen liittyvät ajankohtaiset kysymykset vaikuttavat myös muihin alueen valtioihin. Tämän lisäksi Välimeri on maailmantalouden ja meriliikenteen kannalta vilkas alue, jolla suurella osalla maailman valtioista on intressejä. Puheenaiheena alueen luoma konteksti on omiaan tuottamaan puhujan asemaa muihin peilaavaa viestintää.

Molemmat puheista on julkaistu Turkin presidentinkanslian virallisella verkkosivustolla¹, sekä niistä on julkaistu videotallenteet. Puheet on pidetty turkin kielellä, ja niistä julkaistut translitteraatiot ovat myös turkiksi. Puheet on käännetty sekä video- että translitteroitua lähdeaineistoa apuna käyttäen suomeksi. Puheiden suomenkieliset käännökset ovat tutkielman liitteinä.

Ensimmäinen puheista on pidetty 28. syyskuuta 2020.² Puhe pidettiin symposiumissa, joka käsitteli Välimerta ja kansainvälistä oikeutta. Symposiumin

¹ <https://www.tccb.gov.tr/>

² Mavi Vatan 2021 Taktik Tatbikatı İçin Düzenlenen Tören’de Yaptıkları Konuşma.

järjesti Istanbulin ja Marmarisin yliopistot Turkin valtion tuella. Puheessaan presidentti Erdoğan keskittyy suurelta osin maan suhteisiin Kreikan ja Kyproksen osalta.

Toinen puheista on pidetty 6. maaliskuuta 2021.³ Puhe pidettiin Mavi Vatan 2021 -merisotaharjoituksen yhteydessä. Puheessaan presidentti Erdoğan käsittelee enemmän Turkin merivoimien roolia, mutta sivuaa monia edellisen puheensa teemoja.

4 Analyysi

Tässä luvussa kuvaillaan tutkimusaineiston analyysitapaa, sekä analyysin tuloksia. Tutkielmassa tutkimuskysymykseen etsitään vastausta teorialähtöisen tai deduktiivisen sisällönanalyysin menetelmän mukaisesti. Menetelmässä tutkimuskohteen muodostavista puheista eli tekstistä tuodaan analysoitavaa aineistoa ennalta määrätyn analyysirungon avulla. Tämä merkitsee tutkimusaineiston käsittelemistä luomalla ennalta määrätty alaluokat tai kategoriat, joihin sopivia ilmaisuja käsiteltävästä puheesta tuodaan. Tutkielman tarkoituksena on selvittää alueellisen suurvallan rooliin viittaavia ilmaisuja käsiteltävistä puheista. Alaluokkia on siis mielekästä nimetä suoraan sen mukaisesti, mitä piirteitä etsimme alueellisesta suurvallasta.

Alueellista suurvaltaa kuvaaviksi alaluokiksi jaettiin luvussa 2.4 esitellyn Prysian jaon mukaisesti käsitys itsestä (kognitiivinen taso), muiden toimijoiden käsitys itsestä (suhteellinen taso), vallan tai voiman käyttö (interaktiivinen taso) sekä tuotanto. Nämä neljä tasoa muodostavat tutkielman analyysirungon alaluokat, joihin eriteltiin puheista tuotuja ilmaisuja. Kognitiivista tasoa kuvaaviksi ilmaisuiksi laskettiin lauseet tai virkkeet, joissa puhuja kuvasi Turkin olemusta, luonnetta tai ominaisuuksia. Suhteellista tasoa kuvaaviksi ilmaisuiksi tuotiin lauseita tai virkkeitä, joilla viitattiin Turkin asemaan suhteessa muihin maihin, tai muiden toimijoiden kuviteltuun asenteeseen Turkia kohtaan. Interaktiivista tasoa kuvaaviksi laskettiin

³ Tarih, Siyaset ve Ülkelerarası İlişkiler Bakımından Uluslararası Deniz Hukuku ve Doğu Akdeniz Sempozyumu'nda Yaptıkları Konuşma.

ilmaisut, jotka viittasivat Turkin mahdollisuuteen toimia alueellaan johtavassa roolissa, vaikuttajana, vastuunkantajana tai voimatekijänä. Tuotannollisen tason ilmaisuiksi laskettiin viittaukset esimerkiksi Turkin teollisuuteen tai kaupankäyntiin.

Puheita käsitellessä on hyvä huomioida puheiden laatu ja tyyli. Deborah Larson kirjoittaa artikkelissaan “Problems of Content Analysis in Foreign-Policy Research: Notes from the Study of the Origins of Cold War Belief Systems” sisällönanalyysistä kansainvälisten suhteiden tutkimuksessa. Artikkelissaan Larson sanoo puheiden voivan olla sekä representatiivista että instrumentaalista viestintää. Yksinkertaisten representatiivisissa mallissa puheen otaksutaan edustavan rehellisesti puhujan mielipidettä jostakin asiasta. Instrumentaalisisissa mallissa oletetaan puhujan pyrkivän vaikuttamaan puheellaan kuulijoihin esimerkiksi muuttaakseen heidän mielipidettään jostain asiasta. Myös puheiden yleisöllä ja tarkoituksella on vaikutuksensa sisällön luonteeseen. (Larson 1988, 248)

Larsonin mukaan oletus esimerkiksi puheen kaltaisen viestinnän representatiivisuudesta saattaa johtaa harhaan. Hän suosittelee mallin käyttämistä lähinnä silloin, kun analyysiin käytetään indikaattoreita joihin puhujalla ei ole valtaa, tai joista puhujan ei ole syytä epäillä vääristelevän. Toisaalta Larson suosittelee molempien representatiivisen, että instrumentaalisen mallin soveltamista, jolloin ne voivat tuottaa toisiaan täydentävää tai korjaavaa materiaalia. (1988, 249) Larsonin huomiot puheiden käsittelyyn ovat hyödyllisiä, ja niihin on syytä palata tutkimusaineiston analyysistä tehtävien johtopäätösten yhteydessä. Tutkielman tavoitteen kannalta tämä ei kuitenkaan ole elintärkeää: se, uskooko puhuja viestiinsä tai onko viestillä jokin muu tarkoitus jää tutkielman tarkoituksen ulkopuolelle.

4.1 Aineiston luokittelu

Käsittelyistä puheista poimitut ilmaisut asetettiin analyysirungon (Liite 3) mukaisiin alaluokkiin. Osa ilmaisuista oli selvästi toisia helpompi asettaa analyysirunkoon. Käsittelyn helpottamiseksi puheista poimittu aineisto redusointiin, eli muokattiin pelkistetyiksi ilmaisuiksi. Redusoidut ilmaisut siis tiivistettiin mahdollisimman lyhyiksi kuvauksiksi aineiston keskeisestä sisällöstä, paitsi mikäli alkuperäinen muoto oli sanomaltaan hyvin selkeä. (Tuomi ja Sarajärvi 2018, 92) Tämä auttoi

aineiston kategorisoinnissa, sekä alaluokkiin kuuluvien ilmaisujen keskeisen sanoman erittelyssä. Analyysirunko pelkistetyin ilmaisuin löytyy liitteestä 4.

Seuraavissa luvuissa käsitellään analyysirungon alaluokkien ilmaisuista havaittuja piirteitä.

4.1.1 Kognitiivinen taso

Kognitiivisen tason alaluokassa käsiteltiin ilmaisuja, joilla puhuja kuvaili Turkin piirteitä, olemusta tai ominaisuuksia. Kognitiiviseen tasoon yhdistettyjä ilmaisuja kerääntyi 10 kappaletta. Puolet poimituista ilmaisuista viittasivat Turkin olevan tavalla tai toisella osmanivaltakunnan perillinen. Ilmaisut viittaavat osmanivaltion laivaston voittoihin, jotka tekivät turkkilaisista Välimeren valtiaita. Lisäksi samoissa yhteyksissä painotetaan osmanien vallan taanneen rauhan vallatuille alueille. Toistuvana teemana puheissa onkin se, kuinka osmanien vallan hiipuminen mahdollisti epäoikeudenmukaisen, imperialistisen tai kolonialistisen ulkopuolisen vallan tunkeutumisen alueelle. Puheessaan 28.9.2020 presidentti Erdoğan sanookin, kuinka ”osmanien sivilisaation ja rauhan perillisinä tahdomme perustaa uudelleen tämän rauhan ilmapiirin Välimeren alueelle” (s.29).

Puheissa Turkin kuvaillaan olevan myös Välimerellinen valtio, johon kaikki alueen tapahtumat vaikuttavat. Kaikki kolme merta, jotka maata ympäröivät, kuuluvat Turkin ”kotimaahan”.

Alaluokkaan poimituissa ilmaisuissa Turkin korostetaan olevan oikeudenmukainen toimija, jolla on laki puolellaan. Turkkiä kuvataan itsenäisenä toimijana, joka on pettynyt muiden kyvyttömyyteen, ja siksi kulkee nyt omaa tietään pyrkimyksensä rauhan rakentaminen.

4.1.2 Suhteellinen taso

Alaluokkaan kerättiin ilmaisuja, joilla viitattiin Turkkiin suhteessa muihin alueen toimijoihin, tai oletuksiin muiden toimijoiden asenteista sitä kohtaan. Alaluokkaan poimittiin yhteensä 8 ilmaisua. Näistä kahdeksasta ilmaisusta 6 kuvasi muiden alueen toimijoiden kohtelevan Turkkiä epäreilusti, laittomasti tai vihamielisesti. Kaksi poimituista ilmaisuista viittasi Turkin olevan ulkopuolisten valtioiden uhkaavan tai vihamielisen toiminnan uhri.

Toisaalta puheissa Turkki esitetään alueen tasapainolle tai rauhalle merkittävänä osapuolena. Turkki herättää luottamusta ystäviinsä, mutta kykenee myös pelottamaan vihollisiaan sotavoimillaan.

4.1.3 Interaktiivinen taso

Interaktiivisen tason ilmaisuiksi luokiteltiin viittaukset Turkin kyvystä vaikuttaa alueellaan vaikutusvallallaan, sotilaallisilla kyvyillään tai muilla keinoin. Tähän alaluokkaan kerääntyi eniten ilmaisuja, yhteensä 17. Suuri osa poimituista ilmaisuista kuvasi Turkin suojelevan tai tukevan ystäviään tai kumppaneitaan. Turkin ilmaistiin kykenevän käyttämään sotilaallista vaikutusvaltaa myös ystäviensä puolesta. Useissa kohdissa Erdoğan esitti Turkin pyrkivän yhteistyöhön alueen rauhan rakentamiseksi tai takaamiseksi.

Toisaalta puheissa painotettiin sotilaallisen toimintakyvyn merkitystä rauhan takaajana. Osmanivaltakunnan laivastoon viitattiin siten, että kuulijalle jäi kuva Turkin laivastosta tämän suorana jatkumona. Kerrottuaan osmanivaltakunnan laivaston merkityksestä alueen rauhalle ja tasapainolle, viittasi Erdoğan Turkin asevoimien kyenneen vaikuttaman alueen politiikkaan monilla samoilla alueilla, kuten Libya ja Syyria.

Ilmaisut ovat ajoittain ristiriitaisia. Välillä Erdoğan viestii vahvojen asevoimien tai merivoimien olevan tae laaja-alaiselle vaikuttamiselle, ja toisaalla hän viestii, ettei Turkki tahdo puuttua muiden politiikkaan, vaan haluaa vain suojella kotimaataan. Keskeisenä viestinä tuntuu olevan se, että Turkin sotilaallinen läsnäolo on tietyllä tavoin rauhan tae. Vahvat ja pelotteena toimivat merivoimat nähdään Erdoğanin puheissa myös elinehtona maan selviytymiselle. Todisteena tästä esitetään osmanivaltakunnan heikkeneminen sen laivaston heikkenemisen myötä.

4.1.4 Tuotannollinen taso

Turkin tuotantokykyä kuvaavaan alaluokkaan kerääntyi 8 ilmaisuja. Aiemmista alaluokista poiketen kaikki tämän luokan ilmaisuista poimittiin samasta 6.3.2021 pidetystä puheesta ”Mavi Vatan” -merisotaharjoituksen yhteydessä. Ilmaisut käsittelevät maan puolustusteollisuutta, mikä on ollut vahvasti esillä sekä turkkilaisessa, että kansainvälisessä lehdistössä pitkään. Alaluokan keskeinen viesti

on Turkin vaikuttava kehitys yhdeksi puolustusteollisuuden kärkimaaksi. Puheessa mainittiin useasti myös Turkin kyky vastata puolustusalan markkinoiden kysyntään. Turkin puolustusteollisuuden omavaraisuuteen viitataan suoraan kerran, mikä on ymmärrettävää tutkielman otannan kapeuden vuoksi.

5 Pohdintaluku

Edellisessä luvussa esiteltiin tutkimusaineiston analyysiä ja kuvailtiin aineiston sisältöä. Tässä luvussa pohditaan analyysin tuloksia. Analyysiluvussa tehtyjä tulkintoja ja löydöksiä verrataan alueellisen suurvallan kriteereihin, jotka määriteltiin luvussa 2.4 perustuen Miriam Pysin työhön. Tulkintessa kerättyä aineistoa alueellisen suurvallan indikaattoreiden valossa, tulee pohtia ilmaisuista ilmenevää ”alueellisuutta”. Tämä auttaa luomaan käsityksen siitä, mikä on paikallisen ja globaalin suhde puhujan viestinnässä. (2012, 37)

Alueelliset suurvallat jaettiin Pysin teoksessa kolmeen eri tyyppiin:

1. Alueellinen eristyvä valta, tai *regional detached power*.
2. Alueellien hegemonia, tai *regional hegemony*.
3. Alueellinen dominoija, tai *regional dominator*. (Prys 2012, 36)

Jokaisella kolmella alueellisen suurvallan tyyppillä on erilainen suhde tasoihin, joita sovellettiin tutkielman analyysirungossa. Prys käytti alueellista hegemoniaa lähtökohtanaan typologiansa luomisessa. Hänen mukaansa hegemonia oli käsitettävissä lähtöoletukseksi vaikutusvallasta, johon hänen oli helppo luoda ääripäät. Toisessa ääripäässä on voimankäytöllä vaikutusvaltaansa käyttävä valtio, ja toisessa ääripäässä vetäytyvä, eristyvä valtio. (Prys 2012, 27) Seuraavassa osiossa analyysin tuloksia pohditaan kunkin neljän tason osalta, verraten niitä kolmen alueellisen suurvallan indikaattoreihin. Pohdinnoissa sovelletaan Pysin järjestystä aloittamalla alueellisen hegemonian indikaattoreista, ja vertaamalla sitten muihin malleihin.

5.1 Pohdintaa kognitiivisen tason havainnoista

Alueellisen hegemonian mielikuvaan itsestään liittyy tunne erityislaatuisuudesta. Tässä Prys viittaa myös Holstin määritelmiin alueellisesta johtajasta. (Prys 2012, 30) Holstin määritelmä alueellisesta johtajasta mainittiin luvussa 2.4. Määritelmän mukaan alueellinen johtaja on valtio, joka kokee itsellään olevan erityinen rooli tai vastuuasema alueellaan. (1970, 261) Prys kuvailee asenteen tulevan ilmi esimerkiksi puheissa ”luojan suomista oikeuksista” tai velvollisuuksista. Samoin valtiota saatetaan kuvata esimerkkitapauksena tai mallina muille. (2012, 30)

Merkittävä osa kognitiiviseen tasoon luokitelluista ilmaisuista pyrkivät liittämään Turkin Osmanien valtakunnan perilliseksi. Osmanien valtakautta kuvataan rauhan aikana, jolloin turkkilaiset hallitsivat Välimeren. Toisaalta osmanien vallan heikkenemistä kuvataan dramaattiseksi käänneeksi alueen historiassa, joka mahdollisti ulkopuolisten epäoikeudenmukaisien valtioiden tunkeutumisen alueelle. Historiallisen pohjustuksen päätteeksi mainitaan Turkin haluavan perustaa uudelleen kyseinen rauhan aika Välimerelle. Puheista voidaan tulkita kuva Turkista valtiona, jolla on historiansa vuoksi paitsi oikeutus, myös velvollisuus luoda rauhan ilmapiiri alueelleen.

Presidentti Erdoğanin puheissa Turkki esiintyy hyvinkin erityisen aseman Välimerellä omaavana valtiona. Maan erityisyys sidotaan usein historiaan edeltäneiden esimerkkien tavoin. Lisäksi Turkkiä kuvaillaan maantieteellisesti sen sijaintiin sekä pitkään rantaviivaan viitaten. Puheissa Turkki on välimerellinen valtio *par excellence*.

Turkki erityisyyden perusteena ei käytetä pelkästään historiaa tai maantieteellistä sijaintia. Turkki on puheiden mukaan laillinen toimija, jolla on kansainvälinen oikeus puolellaan. Muiden epäoikeudenmukaisuuden vuoksi Turkki kulkee nyt omaa tietään, ja on itsenäinen toimija. Mikäli Turkki kulkee omia teitään, se ei seuraa ketään. Toisaalta puheesta ei voida tulkita, tulisiko Turkin johtaa alueen muita toimijoita valitsemallaan tiellä, vai tulisiko sen vain hallita aluetta.

Ilmaisut ovat hyvin monitulkintaisia. Pysin alueellisen eristyvän vallan kuvauksessa valtio vetäytyy keskittymään kotimaan ja globaalien tason politiikkaan, ohittaen alueellisen tason (Prys 2012, 30). Kognitiivisen tason alaluokan ilmaisuissa ei tuotu

vahvasti esille muiden valtioiden asemaa: ilmaisuissa keskityttiin puheeseen Välimerestä tai Välimeren alueesta. Puheista löytyy siis helposti viittauksia lähialueisiin, mutta hyvin vähän alueen muihin valtioihin. Välimeri on ikään kuin Turkin perintöä Osmanien valtakunnan ajoilta, ja alueella nykyään sijaitsevat itsenäiset valtiot ovat vain epämukava yksityiskohta.

Alueellisen dominoijan asenne erityisasemaansa kohtaan eroaa hegemoniasta luonteeltaan. Pysin mukaan dominjoida on itsekäs ja tuntee olevansa etuoikeutettu alueen toimija. Sen asenne naapureitaan kohtaan on välinpitämätön, eikä sitä kiinnosta yhteistyö samassa määrin alueellisen hegemonian kanssa. (Prys 2012, 30)

Aineistosta on löydettävissä yhteneväisyyksiä myös tähän luokkaan. Turkin asema Välimeren historiallisena hallitsijana korostuu. Vaikka puheissa muistetaan ajoittain huomauttaa Turkin tavoittelevan rauhaa, esitetään rauhan olevan ikään kuin riippuvaista Turkin läsnäolosta tai vaikutusvallasta alueella. Maininta Turkista joka pettymyksestään kohteluunsa kulkee nyt omaa tietään ei anna kuvaa johtajasta. Sen sijaan Turkki ilmenee itsenäisenä tai jopa omapäisenä toimijana, jonka asemaan alueella muiden valtioiden tulee tyytyä. Tätä tulkintaa tukee myös historiallisten viittausten tyyli. Osmanien valtakunnan alueellinen valta luotiin voimakeinoin. Molemmissa puheissa viitataan Prévezan taisteluun, jonka seurauksena Välimerestä tuli ”turkkilainen järvi”.

Puheiden analyysin perusteella on vaikea puolustella niistä ilmenevän Turkin sijoittamista alueellisen hegemonian luokkaan. Vaikka Turkilla on puheissa selkeästi erityisasema alueellaan, sitä ei kuvata johtavana, esimerkiksiä tai vastuullisena valtiona. Muihin alueen valtioihin viitataan harvoin. Poikkeuksen tekevät lähinnä valtiot, jotka ovat olleet Turkin kanssa osapuolina meneillään olleissa konflikteissa. Tämä antaa myös kuvan siitä, ettei edes puhujalla ole syytä esittää Turkia muiden alueen valtioiden seuraamana roolimallina ajatuksen epärealistisuuden vuoksi.

Turkin painotetaan toimivan lain oikealla puolella, ja sen sanotaan vastustavan laittomia toimia tai laajentumispyrkimyksiä alueellaan. Puheista välittyy kuva Turkista, joka yksin on Välimeren legitiimi toimija. Samalla puheet kuvailevat Turkia toimijana, joka vastustaa laittomuuksia silloin, kun ne uhkaavat Turkin kykyä edistää pyrkimyksiään.

Puheista välittyvä kuva Turkista alueellisena toimijana ei tue sen asettamista täysin eristyvän alueellisen suurvallan luokkaan. Sen sijaan puhujan mielikuva Turkista välittyy enemmän dominoivana, kuin hegemoniana tai eristyjänä. Puheista voi löytää myös yhteneväisyyksiä Holstin aiemmin mainittuun arvioon Turkin ”aktiivisesti itsenäisestä” roolista (Holsti 1970, 276).

5.2 Pohdintaa suhteellisen tason havainnoista

Suhteellisen tason ilmaisujen analyysin tulokset olivat hyvin mielenkiintoiset Prysin typologian kontekstissa. Tämän alaluokan ilmaisut liittyivät muiden alueen valtioiden ja toimijoiden asenteisiin tai suhteisiin Turkia kohtaan. Edelleen Prysin mallia mukaillen, alueellisen hegemonian odotetaan herättävän luottamusta muissa alueen valtioissa. Nämä saattavat hyväksyä alueellisen hegemonian johtavan aseman, ja jopa luopua osasta omavaraisuuttaan tai itsenäisyyttään alueellisen hegemonian hyväksi. Prys mainitsee esimerkkinä tästä puolustusmenojen leikkaamisen valtion tukeutuessa alueellisen hegemonian turvaan. Keskeistä hegemonian asemassa onkin muiden valtioiden hyväksyvä asenne kyseistä roolia kohtaan. (Prys 2012, 31–32)

Perinteisesti alueellisten yhteistyösuhteiden on oletettu sisältävän jonkinlaista yhteisöllisyyden tunnetta, tai kokemusta yhteisestä identiteetistä. Tämä ei Prysin mielestä ole kuitenkaan koko totuus. Esimerkiksi ASEAN-valtioilla ei hänen mukaansa ole juurikaan yhteistä identiteettiä, joten yhteistyöverkostoja voi syntyä myös muiden tekijöiden varaan. (Prys 2012, 31–32)

Eristyvän alueellisen suurvallan piirteiksi Prys luokittelee alueen muiden valtioiden voimaantumisen eristyvän vallan kustannuksella. Eristyvän alueellisen suurvallan alueella on odotettavissa yhden tai useamman valtion pyrkimys ottaa alueen politiikkaa ohjaava rooli itselleen. Lisäksi eristyvän vallan asenteissa on havaittavissa välinpitämättömyyttä alueellisia suhteita kohtaan. (Prys 2012, 33)

Alueellisen dominoijan naapurivaltioiden odotetaan vastustavan, tai olevan vastentahtoisia tekemään yhteistyötä dominoijan kanssa. Prysin mukaan dominoijan olemassaolo voi vaikuttaa alueen ulkosuhteisiin: ulkopuolinen toimija saattaa tarjota tukeaan tai apuaan muille alueen valtioille tasapainottaakseen voimasuhteita. (Prys 2012, 33)

Mikäli Turkin asema suhteessa naapureihinsa pitäisi määritellä puhtaasti presidentti Erdoğanin ”suhteelliseen tasoon” luokiteltujen ilmaisujen perusteella, voisi sen helposti tulkita alueellisen dominoijan NAAPURIKSI. Kuten aineiston analyysiä käsittelevän luvun osiossa 4.1.2 mainittiin, ilmaisuja kertyi kyseiseen alaluokkaan 8, joista jopa kuusi kuvasi Turkin olevan muiden valtioiden vihamielisen, laittoman ja epäreilun kohtelun uhri. Puheessaan Erdoğan viittaa epämääräisesti ”heihin”, jotka pienenkin virheen tai heikkouden merkin seurauksena kääntävät katseensa Turkin kotimaahan (Liite 2 – Käännös puheesta 6.3.2021).

Puheissa keskeinen esiin nouseva teema on Välimeren alueen energiavaroista ja merialueista syntyneet kiistat. Puheissa Turkkiä ja turkkilaista Pohjois-Kyprosta on kohdeltu epäreilusti. Nämä epäreilut toimijat ovat sekä Kreikka, kreikkalainen Kypros, sekä kansainväliset energiayhtiöt ja EU. Erdoğan kuvailee, kuinka Turkin ja Pohjois-Kyproksen hyväntahtoisista pyrkimyksistä ei välitetty. Kyproksen tasavalta hyväksyttiin Euroopan Unioniin, ja teki kahdenvälisiä sopimuksia Egyptin, Libanonin sekä Israelin kanssa ”täysin sivuuttaen Kyproksen turkkilaiset” (Liite 1 – Käännös puheesta 28.9.2020).

Erdoğanin puheista välittyy kuva hyljeksitystä Turkista, jota vihamieliset naapurimaat uhkaavat ja kiusaavat. Tämä Turkki on yrittänyt rakentaa rauhaa, mutta on joutunut jatkuvasti petetyksi ja laittomien pakotteiden kohteeksi. Puheista ei missään nimessä välity kuvaa valtiosta, jolla olisi vaikutusvaltainen asema alueellaan. Sillä ei ole seuraajia, eikä sen luoteta johtavan tai näyttävän tietä, eikä ottavan vastuuta alueen politiikasta. Erdoğanin puheiden Turkki on alueellisen ja kansainvälisen politiikan kentässä ohitettu ja katkera. Analyysin tuloksena Turkkiä ei voi asettaa hyvällä omallatunnolla mihinkään alueellisen suurvallan kolmesta luokasta.

5.3 Pohdintaa interaktiivisen tason havainnoista

Interaktiivisella tasolla keskityttiin tarkastelemaan valtion vuorovaikutusta ja voimankäyttöä muita alueen valtioita kohtaan. Prysän mukaan alueellisen hegemonian oletetaan pääsääntöisesti projisoivan arvojaan ja pyrkimyksiään esimerkiksi taloudellisin keinoin suoran voimankäytön sijaan. Tämä vuorovaikutus voi luoda siten myös edellytyksiä neljännen, ”tuotannollisen” tason indikaattoreille

muun muassa taloudellisen yhteistyön tai kauppasopimusten myötä. Alueellisen hegemonian vuorovaikutus ei tarkoita yksinomaan tarkoituksellista vaikutusta. Hegemonian oletetaan myös vaikuttavan passiivisesti muiden valtioiden halutessa jäljitellä tai miellyttää sitä. (Prys 2012, 34–35)

Eristyvän alueellisen suurvallan piirteitä ovat sen sijaan sen sulkeutuneisuus: se ei osallistu merkittävällä tavalla alueelliseen yhteistyöhön, oli kyseessä hyväntahtoinen tai voimankäyttöön perustuva. Alueellinen dominoija ei huomioi muiden alueen valtioiden tarpeita, vaan keskittyy edistämään omia päämääriään tarvittaessa painostaen tai voimakeinoja käyttäen. Prysinkin mukaan dominoijalta usein puuttuu kapasiteetti epäsuoraan vaikuttamiseen muilla keinoin. (2012, 36)

Turkin puheissa ilmaistun aseman määrittely oli hankalaa tässä alaluokassa. Ilmaisut keskittyivät suurelta osin kolmeen eri teemaan: Turkin tulee Osmanien valtakunnan perillisenä kyetä käyttämään sotilaallista voimaa alueellaan, ja se on kyennyt niin tekemäänkin; Turkki suojelee ystäviään ja puolustaa oikeuksiaan; ja Turkki haluaa rakentaa rauhaa sekä alueellista yhteistyötä.

Kuten mainittu, puheissa viitataan Osmanien valtakunnan olevan nykyisen Turkin edeltäjä. Osmanien valtakunta alueella pidetään puheissa rauhan ja tasapainon aikakautena. Tämän rauhan ajan Erdoğan sanoo Turkin tahtovan rakentamaan uudelleen. Puheissa Turkkiä verratessa Osmanien valtakuntaan keskitytäänkin lähinnä sotilaalliseen toimintakykyyn. Viitattuaan sanontaan ”joka hallitsee meriä, hallitsee maailmaa” Erdoğan jatkaa sanoen merivoimiensa pelotevaikutteen kasvattamisen olevan erittäin tärkeää (Liite 2 – Käännös puheesta 6.3.2021). Puheista voidaan tulkita kuva Turkista, jonka on sotilaallisella voimallaan taattava rauha Välimeren alueelle. Puheissa painotetaan Turkin kyenneen vaikuttamaan alueella, esimerkiksi Syyriassa ja Libyassa. Puheista käy siis selväksi Turkin sotilaallinen aktiivisuus ja läsnäolo alueellaan. Puheissa Turkkiä kuvataan myös taipumattomaksi muiden valtioiden painostuksen ja uhkailun alla.

Erdoğan sanoo Turkin myös suojelevan ystäviään sekä puolustavan omia ja ystäviensä oikeuksia. Lisäksi Turkin ilmaistaan haluavan rakentaa rauhaa ja yhteistyötä alueella. Kumpaakin edellä mainittua teemaa yhdistää se, kuinka yksin Turkki näyttäytyy niissä etenkin paikallisella tasolla. Turkki pyrkii ja kykenee

puolustamaan ”ystäviään”, mikä puheiden kontekstissa vaikuttaa viittaavan lähes yksinomaan Pohjois-Kyprokseen. Tämän lisäksi ilmaisut Turkin pyrkimyksistä rakentamaa rauhaa tai yhteistyötä antavat ymmärtää Turkin olevan yksin näissä pyrkimyksissä. Erdoğan sanoo kyllä Turkin kyenneen vaikuttamaan Välimeren alueella tapahtuneisiin diplomaattisiin toimiin, mutta puheet eivät anna kuvaa onnistuneesta johtajuudesta eikä muiden halukkuudesta luottaa siihen. Viittaukset yhteistyöhön, sekä esimerkiksi alueellisen energiafoorumien mahdollisuuteen (Liite 1 – Käännös puheesta 28.9.2020) antavat kuitenkin kuvan Turkista, joka aktiivisesti suosii alueellisen yhteistyön kehittämistä.

Sekä interaktiivisen tason aineisto että puheet kokonaisuudessaan huomioiden ei voida tulkita Turkin omaavan alueellaan hegemonian asemaa. Puheista välittyy myös kuva valtiosta, joka toisaalta on jo kyennyt vaikuttamaan alueellaan sotilaallisin keinoin, mutta joka pyrkii kasvattamaan sotilaallista toimintakykyään. Näissä yhteyksissä Turkin on kuitenkin ilmaistu suojelleen etujaan tai puolustaneen ystäviään. Voimakeinojen käyttö on siis kehystetty ennemmin puolustukseksi kuin aktiiviseksi omien etujen ajamiseksi. Mikäli analyysillä pyrittäisiin tuottamaan johtopäätöksiä Turkin tosiasiallisesta roolista, tulisi tulkinnassa toki huomioida maan ulkopoliitikassaan yleisesti omaksuma merkitysten kuvasto, jolla maan ulkopoliittisia toimia pyritään kehystämään. Analyysin perusteella puheissa ilmenevää Turkkiä ei voida sijoittaa eristyvän alueellisen suurvallan luokkaan. Suhteellista tasoa käsittelevän analyysin tavoin Turkki jää myös tässä alaluokassa alueellisen suurvallan kategorioiden ulkopuolelle.

5.4 Pohdintaa tuotannollisen tason havainnoista

Tuotannolliseen tasoon sijoitetut ilmaisut viestivät Turkin alueellisesta asemasta tuotannon, viennin ja kaupankäynnin aloilla. Alaluokka on kenties kaikkein ”spesifisin” analyysirungon alaluokista. Välimereen liittyvien puheiden valinta tutkimusmateriaaliksi on kuitenkin osoittautunut kannattavaksi. Jokaiseen alaluokkaan löytyi tulkittavaa, vaikka tuotannollisella tasolla puhe keskittyikin yksinomaan puolustusalaan.

Hegemonian asema kaupankäynnissä tai tuotannossa käsitetään Prysien mukaan esimerkiksi vahvana roolina tiettyjen tuotteiden markkinoilla tai yleishyödykkeiden

kehittämisessä. Sillä voidaan myös viitata johtavaan asemaan esimerkiksi erilaisissa kauppasopimuksissa. Erona globaaliin hegemoniaan, alueellisen hegemonian tuotannollista tasoa tulkitessa tulee huomioida jo olemassa olevan globaalien hegemonian (Yhdysvaltojen) vaikutus markkinoihin. Tästä syystä jonkin tuotteen osalta täysin hallitsevaa asemaa on alueelliselta hegemonialta turhaa vaatia. Alueellisen suurvallan hegemonia voi näyttäytyä suhteettoman suurena osuutena jokin tietyn tuotteen osalta alueen markkinoilla. Muita indikaattoreita ovat muun muassa johtava asema alueen infrastruktuuriin panostajana, markkinoiden kehittäjänä tai talouden veturina. (Prys 2012, 33)

Hegemoniasta poiketen alueellinen dominoija keskittyy korostuneesti yksityishyödykkeiden markkinoihin. Pysin mukaan dominoija ei juurikaan panosta alueen hyvinvointiin tai kehittämiseen. Se pyrkii hyötymään alueen muista toimijoista, ja panostaa kehitykseen vain, jos se itse kärsii esimerkiksi yleishyödykkeiden puutteesta. Eristyvä alueellinen suurvalta puolestaan päätyy tuottamaan puuttuvat hyödykkeensä muualta, tai pyrkii muutoin hillitsemään hyödykkeen puuttumisesta koituvia negatiivisia vaikutuksia. (Prys 2012, 33)

Kuten luvun alussa mainittiin, tuotannollisen tason ilmaisut olivat puheissa hyvin yksipuoliset, ja alaluokan käsittely hankalampaa muihin verrattuna. Toisaalta niistä voidaan kyllä tulkita typologiassa mainittuja kriteereitä. Suuri osa 6.3.2021 pidetyssä puheessa (Liite 2) keskittyi kuvailemaan Turkin kehittyneisyyttä ja menestystä puolustusteollisuuden alalla. Keskeisenä viestinä oli myös Turkin kyky vastata muiden maiden tarpeisiin puolustusalan hankkeillaan. Kenties puolustusteollisuuden tuotteiden markkinoiden luonteen vuoksi puheesta puuttui alueellinen taso. Turkkia kuvaillaan yhdeksi alan kärkimaaksi, joka jatkaa kehittymistään.

Tuotannollisen tason kategoriassa voidaan huomioida myös muiden tasojen analyyseissä huomioitut viittaukset yhteistyön kehittämiseen alueella. Etenkin Välimeren energiaressurssien ympärille ehdotettuihin yhteistyörakenteisiin tulee suhtautua kriittisesti: missä määrin Turkille kyseessä on sen omat intressit hyötyä kaasuvarannoista, jotka ovat olleet kiistelty aihe? Kaiken kaikkiaan puheissa Turkista välittyä tuotannollisella tasolla kuva enemmän alueelliselle dominoijalle tyypillisestä käytöksestä kuin eristyvästä vallasta: se keskittyy tiettyjen yksityishyödykkeiden valmistukseen ja markkinointiin, eikä panosta aktiivisesti

alueen yleishyödykkeitten tai infrastruktuurin kehittämiseen. Sen yhteistyöehdotukset tuntuvat perustuvan enemmän sen omiin taloudellisiin ja alueellisiin intresseihin. Ilmaisujen keskittyessä tuotannollisen tason indikaattoreihin suhteellisen kapeasti, on luokitukseen suhtauduttava varauksella.

6 Johtopäätökset

Tutkielmassa lähdettiin selvittämään sisällönanalyysin menetelmin Turkin presidentti Recep Tayyip Erdoğanin puheista ilmenevää kuvaa Turkin roolista. Tutkielmalla pyrittiin vastaamaan kysymykseen: onko presidentin puheiden kuvailema Turkki tulkittavissa alueelliseksi suurvallaksi. Alueellisen suurvallan määritelmäksi päädyttiin käyttämään Miriam Pysin typologiaa kolmesta erilaisesta alueellisesta suurvallasta. Pysin luokittelu sopi myös hyvin yhteen K. J. Holstin rooliteorian kanssa. Tutkielman analyysirunkoon päätyneet alaluokat kuvastivat hyvin roolimieliä, rooliodotuksia sekä roolisuoritusta. Lisäksi jokaisen neljän alaluokan indikaattorit ottivat huomioon alueellisen tason.

Analyysiluvussa kuvailtiin tutkimusaineiston tuottamista valikoiduista puheista, sekä aineiston analyysirungon mukaista luokittelua. Tämän jälkeen pohdintaluvussa tulkittiin analyysirungon tuloksia alueellisen suurvallan indikaattoreihin. Tämän tarkoituksena oli selvittää, missä määrin Turkista muodostettu mielikuva vastasi alueellisen suurvallan kriteereitä.

Tutkimusmateriaalista analyysin tuloksena tuotettua kuvaa Turkista on vaikeaa kuvailla alueelliseksi suurvallaksi. Kognitiivisesta, suhteellisesta, interaktiivisesta ja tuotannollisesta kategoriasta kahdessa (suhteellisessa ja interaktiivisessa) Turkki jäi alueellisen suurvallan kriteerien ulkopuolelle. Se näyttäytyi Välimeren legitiiminä toimijana, joka on kärsinyt jatkuvasti siihen kohdistuneista laittomuuksista ja epäreiluuksista. Oikeutettuna Osmanien valtakunnan perillisenä se haluaa rakentaa alueelle rauhan ja yhteistyön ilmapiirin. Tämä rauha on kuitenkin mahdollista rakentaa vain Turkin ehdoilla tai sen merkittävällä osallisuudella.

Turkin ja muiden alueen valtioiden suhde esiintyy vaikeana. Turkin kuvaillaan olevan vihamielisten ja epäreilujen toimijoiden ympäröimänä. Nämä toimijat yrittävät sivuuttaa Turkin lailliset oikeudet alueella, jonka historiallisena hallitsijana

se itsensä kokee. Turkilla ei puheiden perusteella ole juurikaan ystäviä tai yhteistyökumppaneita alueellaan. Sen merirajasopimus Libyan Tripolin hallituksen kanssa, läheinen suhde Pohjois-Kyproksen kanssa sekä Azerbaidzhanille suoma tuki ovat ainoat esimerkit Turkin läheisestä yhteistyöstä alueella. Kaikkien näiden taustalta on tulkittavissa Turkin omat pyrkimykset, olivat kyseessä sitten merirajakiistat Kreikan ja Kyproksen kanssa tai vaikutusvallan levittäminen Kaukasuksella. Kaiken kaikkiaan puheiden esittämä kuva Turkista maalaa kuvaa haavoittuvaksi ja uhatuksi itsensä tuntevasta valtiosta, joka on katkera jouduttuaan sivuun mielestään sille kuuluvasta asemasta Välimeren alueella.

6.1 Tutkielman toteutuksesta sekä tutkimusehdotuksista

On huomattava, että aineiston laatu sekä määrä vaikuttavat osaltaan analyysin tuloksiin. Laajemman ja merkityksellisemmän analyysin tuottamisessa tulisi analysoida useita puheita eri tilanteissa. Näin saataisiin minimoitua yksittäisen puheen kontekstin, yleisön ja ajankohdan aiheuttamat vaikutukset sisällönanalyysin tuloksiin. Laajempi tutkimus vaatisi myös useamman tutkijan tai avustajan, jolloin aineiston seulomisen ja käänntöiden osuus työtaakasta kevenisi. Tutkielmassa esitelty analyysi tarjosi kuitenkin yksinkertaisen esimerkin, miten poliitikon käsitystä valtionsa kansallisesta roolimielikuvasta voidaan tarkastella.

Aiheen jatkotutkimusta varten myös syvempi poliittisen ja yhteiskunnallisen ulottuvuuden huomioiminen on välttämätöntä. Tällöin voidaan tulkita puheiden ja ilmaisutapojen takana olevia merkityksiä ja tarkoituksia. Tämä auttaisi myös vastaamaan rooliteoriaa kohtaan esitettyyn kritiikkiin, jota esiteltiin kappaleessa 2.2. Pelkkien rooli-identiteettien tai objektiivisten roolien harkitseminen ei välttämättä ole hedelmällistä, kun tutkimusta tehdään kulttuurisesti tai alueellisesti vaihtelevissa olosuhteissa. Kulttuurintutkimuksellisen näkökulman löytäminen on äärimmäisen tärkeää harkitessa esimerkiksi rooliodotusten vaihtuvuutta ympäristöittäin. Yksi mahdollinen tutkimusehdotus voisikin olla rooliteorian ”dekolonisaatio” aineistolähtöisen sisällönanalyysin keinoin. Tällöin tutkimusalueella kerätystä aineistosta johdettuja alaluokkia, ja niiden muodostamia mielikuvia esimerkiksi valtion roolista voitaisiin verrata kriittisesti rooliteoreettiseen kirjallisuuteen.

Lähdeluettelo

- Aksu, Kenan. 2013. *Turkey : a regional power in the making*. Newcastle upon Tyne, UK: Cambridge Scholars Publishing.
<https://helka.finna.fi/Record/helka.2817418>.
- Aktaş, Ihsan. 2022a. ”Self-Strengthening of Turkey as a Regional Power | Column”. *Daily Sabah*. <https://www.dailysabah.com/opinion/columns/self-strengthening-of-turkey-as-a-regional-power> (4. toukokuuta 2022).
- Aktaş, Ihsan. 2022b. ”Turkey: An Economic Regional Power and a Political Global Power | Column”. *Daily Sabah*.
<https://www.dailysabah.com/opinion/columns/turkey-an-economic-regional-power-and-a-political-global-power> (4. toukokuuta 2022).
- Alaranta, Toni. 2019. *Turkin historia : Atatürkistä Erdoğaniin*. Helsinki: Gaudeamus. <https://helka.finna.fi/Record/helka.3269811>.
- Baltos, Georgios, Ioannis Vidakis, ja Jānis Balodis. 2017. ”Turkey’s Ambitions to Emerge as a Regional Power: Example or Counter-Example for Potential Aspiring Competitors”. *Academic Journal of Interdisciplinary Studies* 6.
- Başer, Ekrem T. 2015. ”Shift-of-axis in Turkish Foreign Policy: Turkish National Role Conceptions Before and During AKP Rule”. *Turkish Studies* 16(3): 291–309.
- Breuning, Marijke. 2011. ”Role theory research in international relations: State of the art and blind spots”. Teoksessa *Role theory in international relations: approaches and analyses*, toim. Sebastian Harnisch. London: Routledge, 16–35.
- Drisko, James W., ja Tina Maschi. 2015. *Content analysis*. New York: Oxford University Press.
- Euroopan parlamentti. 2021. ”Turkey: a serious diplomatic crisis that can still be avoided | Ajankohtaista | Euroopan parlamentti”.
<https://www.europarl.europa.eu/news/fi/press-room/20211025IPR15735/turkey-a-serious-diplomatic-crisis-that-can-still-be-avoided> (26. lokakuuta 2021).
- Godehardt, Nadine., ja Dirk Nabers. 2011. *Regional power and regional orders*. Milton Park, Abingdon, Oxon [England] ; Routledge.
- Gordon, Philip. 2017. ”Turkey and the US face the end of a promising partnership”. *Financial Times*. <https://www.ft.com/content/d5fa0568-ad99-11e7-8076-0a4bdda92ca2> (5. toukokuuta 2022).

- Hansel, Mischa, ja Miriam Möller. 2015. "Indian Foreign Policy and International Humanitarian Norms: A Role-Theoretical Analysis". *Asian Politics & Policy* 7(1): 79–104.
- Harnisch, Sebastian. 2011. *Role theory in international relations : approaches and analyses*. London: Routledge. <https://helka.finna.fi/Record/helka.3286440>.
- Hess, Maximilian. 2021. "Turkey's Passage to Great Power Status? - Foreign Policy Research Institute". *Foreign Policy Research Institute*. <https://www.fpri.org/article/2021/10/turkeys-passage-to-great-power-status/> (4. toukokuuta 2022).
- Holsti, K. J. 1970. "National Role Conceptions in the Study of Foreign Policy". *International Studies Quarterly* 14(3): 233–309.
- Larson, Deborah Welch. 1988. "Problems of Content Analysis in Foreign-Policy Research: Notes from the Study of the Origins of Cold War Belief Systems". *International Studies Quarterly* 32(2): 241–55.
- Naarajärvi, Teemu. 2017. "Constructing the role of a great power : China's peripheral relations, territorial disputes and role change, 2002-2012". University of Helsinki. <https://helka.finna.fi/Record/helka.3064736>.
- Nabers, Dirk. 2011. "Identity and role change in international politics". Teoksessa *Role theory in international relations: approaches and analyses*, toim. Sebastian Harnisch. London: Routledge, 74–92.
- Oktav, Özden Zeynep, toim. 2016. Turkey in the 21st century : quest for a new foreign policy *Turkey in the 21st Century : Quest for a New Foreign Policy*. London, [England] ; Routledge.
- Prys, Miriam. 2012. Redefining regional power in international relations Indian and South African perspectives *Redefining Regional Power in International Relations Indian and South African Perspectives*. Abingdon, Oxon ; Routledge.
- Tuomi, Jouni, ja Anneli Sarajärvi. 2018. *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Uudistettu laitos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Turner, Ralph H. 1985. "Unanswered questions in the convergence between structuralist and interactionist role theories" toim. H. J. Helle ja S.N. Eisenstadt. *Micro-Sociological Theory: Perspectives on Sociological Theory* (2): 170.
- Wish, Naomi Bailin. 1980. "Foreign Policy Makers and Their National Role Conceptions". *International Studies Quarterly* 24(4): 532–54.

Liite 1 – Käännös puheesta 28.9.2020

Dokumentin tiedot

Turkin Presidentti Recep Tayyip Erdoğanin puhe ”Kansainvälinen oikeus ja Välimeri - politiikan, historian ja kansainvälisten suhteiden näkökulmasta” -symposiumissa 28 syyskuuta 2020.

Suomennettu turkinkielisestä translitteroinnista ja videotallenteesta.

Translitteroinnin verkko-osoite: Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı,
<https://www.tccb.gov.tr/konusmalar/353/122198/tarih-siyaset-ve-ulkelerarasi-iliskiler-bakimindan-uluslararasi-deniz-hukuku-ve-dogu-akdeniz-sempozyumu-nda-yaptiklari-konusma>. Varmuuskopio kirjoittajan hallussa.

Videotallenteen verkko-osoite: AK Parti -YouTube-kanava,
https://www.youtube.com/watch?v=eX_ChBkYY8U&ab_channel=AKParti.
Varmuuskopio kirjoittajan hallussa.

Käännös

Arvoisat osallistujat,

Hyvät opettajat ja oppilaat,

Naiset ja herrat,

Tervehdin teitä koko sydämestäni. Olemme kokoontuneet yhdessä ”Kansainvälinen oikeus ja Välimeri – politiikan, historian ja kansainvälisten suhteiden näkökulmasta”-symposiumiin, jonka toivon olevan menestys.

Haluan onnitella kaikkia tapahtuman järjestämiseen osallistuneita järjestöjä ja yliopistoja. Haluan myös esittää kiitokseni parlamentin puhemiehelle parlamentin tuesta tapahtuman järjestämiselle. Lisäksi tahdon kiittää etukäteen kaikkia osansa tehneitä asiantuntijoita kotimaassa ja ulkomailla.

Puheeni aluksi tahdon jälleen tuomita Armenian eilisen hyökkäyksen Azerbaidzhaniin. Turkki seisoo Azerbaidzhanin rinnalla täysin rinnoin ja kaikin

resurssein. On aika saattaa Vuoristo-Karabahin miehityksestä alkanut kriisi päätökseensä. Armenian välitön vetäytyminen miehittämiltään Azerbaidzhanin mailta palauttaisi alueen rauhan tilaan. Kaikki muut ehdotukset tai tarjoukset ovat epäoikeudenmukaisia, laittomia, ja jatkaisivat Armenian paapomista.

Viimeaikaiset tapahtumat ovat tarjonneet alueella vaikuttaville maille mahdollisuuden realistisiin ja reiluihin ratkaisuihin. Toivomme tämä mahdollisuus hyödynnetään. Niin kutsuttu Minskin trio, Yhdysvallat, Venäjä ja Ranska, eivät kyenneet ratkaisemaan tätä ongelmaa 30 vuodessa. Oli melkein kuin he olisivat yrittäneet olla ratkaisematta sitä. Nyt he ovat sitten ehdottamassa ratkaisuja, ja esittämässä uhkauksia. Mitä nämä uhkaukset ovat? Onko Turkki paikalla (Karabahissa – kääntäjän huomio)? Onko siellä turkkilaisia sotilaita? Näiden syytösten esittäjät toimittavat rekkalasteittain aseita eteläpuolellemme, etenkin Pohjois-Syyriaan. Näiden syytösten esittäjät jakavat alueita Pohjois-Syyriassa ja rakentavat tukikohtiaan siellä. Näiden syytösten esittäjät taistelivat koalitiojoukkojen kanssa Syyriassa. Nyt he kyselevät onko siellä Turkin sotilaita ja kuljettaako Turkki aseita sinne. Mitä logiikkaa, mitä älyä. Ja aivan kuin veljemme Ilham Aliyev olisi vastuussa heille. He ottivat tilanteesta vastuun lähes 30 vuoden ajan, ja sanoivat että ”ratkaistaan tämä”, ”ei pitkitetä tätä tilannetta”. Kenen maat ovat yhä miehitetty? Azerbaidzhanin. Te sallitte tämän. Hyväksyitte Vuoristo-Karabahin tilanteen. Ja nyt yli miljoona ihmistä asuu Azerbaidzhanissa kaukana omista maistaan, kun miehittäjät ovat siellä. Kukaan ei peräänkuuluta vastuuta tästä. Nyt maksun aika on tullut, eikä Azerbaidzhan aio sallia ikään kuin maansa navan leikkaamista.

Hyvät vieraat,

Puhujamme ja parlamentin puhemiehemme nostivat arvokkaissa puheissaan esille tärkeitä asioita Välimeren liittyen. Arvoisat tutkijamme tulevat keskustelemaan lisää ja yksityiskohtaisesti Välimerestä sekä iltapäivällä, että huomissa sessioissa.

Kuten sanontamme kuuluu, totuuden aurinko nousee ajatusten kohtaamisesta⁴. Toisin sanoen, kipinä syttyy ideoiden törmätessä. On tärkeää kysyä neuvoa eri tilanteissa, kuunnella eri ideoita ja ehdotuksia, sekä kiinnittää huomiota kritiikkiin. Kuten

⁴ barika-i hakikat, müsademe-i efkârdan doğar.

Profeettamme sanoi: kuka kuuntelee neuvoja, ei kadu⁵. Meikin olemme aina pitäneet konsultaatiota tärkeänä osana yli 40 vuotista aikaamme politiikassa, sekä elämän muilla osa-alueilla. Olemme aina pyrkineet hyötymään tieteen siunauksista. Olemme aina tarkastelleet eri näkökulmia etenkin maatamme ja sen tulevaisuutta koskien. Luojan kiitos tämä asenne on kantanut hedelmää niin poliittisessa elämässämme kuin valtionhallinnossakin.

Haluankin yllyttää teitä tuomaan ajatuksenne esiin vapaasti ja estoitta. Muistakaa että valtion virkamiehinä maamme hallinto on vastuullamme, ja tarvitsemme kipeästi ehdotuksianne. Jokainen rehellinen ehdotuksenne on meille arvokas ja avulias. Uskonkin että tämä symposiumi avartaa näkemyksiämme tieteilijöistä, historioitsijoista, diplomaateista ja opiskelijoista aina meihin poliitikoihin asti.

Hyvät osallistujat,

Välimeren liittyvät kysymykset ovat olleet lähiaikoina monien valtioiden asialistojen kärjessä, mukaan lukien meidän. Monet valtiot seuraavat alueemme tapahtumia tarkkaan, ja pyrkivät päästä osallisiksi olivat ne rannikkovaltioita tai ei. Ei liene liioiteltua sanoa, että etenkin viime kuukausina kansainvälistä politiikkaa on ohjannut Välimerellä tapahtuneet kehityskulut. Pisimmän rantaviivan omaavana valtiona nämä kehityskulut ovat olleet kannaltamme hyvin merkityksellisiä. Jokainen liike tai askel Välimerellä vaikuttaa suoraan maamme turvallisuustilanteeseen, sekä liittyy maamme oikeuksiin ja intresseihin.

Eittämättä merkittävimmät näistä intresseistä ovat suuret kaasuvaramot, joita epäillään löytyvän itäiseltä Välimereltä. Joidenkin tutkimusten mukaan alueen hyväksikäytettävät kaasuvaramot ylittävät 3,5 biljoonaa kuutiometriä. Tämän kaltainen määrä voisi tyydyttää koko Euroopan kaasuntarpeen vuosiksi, eikä tätä taloudellista mahdollisuutta voi jättää huomiotta. Tiettyjen maiden viime päivien provokaatiot on nähtävä tätä taustaa vasten. Kansainvälisten energiayhtiöiden sekaantuminen tilanteeseen on tehnyt itäisen Välimeren energiavarantoihin liittyvän geopolitiikan keskuksiksi.

⁵ Maythami, Majmu' al-Zawa'id wa Manba' al-Fawa'id, 2:280.

Luonnollisesti olisi yksinkertaistavaa tulkita Turkin alueellisten intressien liittyvän ainoastaan energiavarantoihin. Ensinnäkin Turkki on välimerellinen valtio. Olemme täällä isäntiä, kuten olemme olleet läpi historian, emme vieraita. Yksi mahtavimmista symboleista läsnäolollemme Välimerellä oli Prévezan taistelun voitto, jonka 482. vuosipäivää vietettiin eilen. Barbaros Hayrettin Pashan komennossa saavutettu kunniasa voitto vuonna 1538 asetti Turkin Välimeren valtiaaksi. Tässä ihmiskunnan sivilisaatioiden kehdoissa vallitsi rauhan ja vakauden ilmapiiri vuosisatojen ajan. Tämä kirjallisuudessa Osmanien rauhana tunnettu ajankohta merkitsi myös Välimeren politiikan ja kaupankäynnin kulta-aikaa. Nämä vuosisadat olivat Balkanin, Lähi-idän, Pohjois-Afrikan ja koko Välimeren alueen rauhallisinta aikaa.

Haluan myös osoittaa kunnioitukseni Osmanien merivallan pioneerille sulttaani Yavuz Selimille, jonka kuolemasta tulee tänä vuonna kuluneeksi 500 vuotta. Muistakaamme Yavuzia, joka lyhyen valtakautensa aikana hän rauhoitti maansa itärajan, valtasi Egyptin ja loi kalifaatin. Ei mikään turha saavutus. Konkreettisin kunnianosoituksemme häntä kohtaan olikin kolmannen Bosporinsalmen sillan nimeäminen hänen mukaansa.

Valitettavasti Osmanivaltakunnan heikentyminen vahingoitti Välimerellä vallinnutta ”Osmanien rauhaa”, ja kolonialistinen toiminta alueella kiihtyi. Osmanien suojelevaisen varjon vetäytyessä imperialistit saivat mahdollisuuden toteuttaa suunnitelmiaan. Täten maantieteellisesti merkittäviä alueita, kuten Pohjois-Afrikka ja Saharan Afrikka⁶ ajautuivat kolonialistivaltojen haltuun. Kolonialistinen mentaliteetti, joka arvostaa öljypisaraa ja kultahippua enemmän kuin ihmishenkeä, muutti Välimeren rauhan ja sivistyksen merestä veren ja kyynelten mereksi. Imperialistien vallan alla Välimeri tuli tunnetuksi epävakaudestaan ja konflikteistaan, sekä viime vuosina sen rannoille huuhtoutuneista pakolaisten ruumiista. Osmanien rauhan syrjäytti raakalaismainen järjestelmä, jossa ihmisyyttä hylättiin öljyn, maakaasun ja voittojen toivossa. Tämä kieroutunut maailmankuva muutti Välimeren sivilisaation kehdoista jättimäiseksi pakolaisten hautausmaaksi. Heidän silmissään ihmisellä ei ole arvoa. Suurin uhka sivilisaatiollemme on tämä mentaliteetti, joka

⁶ Oletettavasti puhuja viittaa Saharan eteläpuoliseen Afrikkaan, turkiksi *Sahra Altı Afrika*. Puheessa sekä turkinkielisessä translitteroinnissa käytetään sanamuotoa *Sahra Afrika'si*.

ylistää länsimaista ihmistä yli muiden. Viime päivinä Välimeren tilannetta eskaloineet tahot edustavat samaa mentaliteettia.

Hyvät vieraat,

Osmanien sivilisaation ja rauhan perillisinä tahdomme perustaa uudelleen tämän rauhan ilmapiirin Välimeren alueelle. Turkki ei tahdo jännitteitä Välimerelle, vaan suosii rauhaa, yhteistyötä, reiluutta ja oikeutta. Vastustamme imperialistisia laajentumispyrkimyksiä itäisellä Välimerellä, ja samoin vastustamme oikeudet omiin käsiinsä ottavia toimijoita. Välimeri ei erota meitä vaan tuo meidät yhteen. Se yhdistää meitä, vahvistaa yhteistyötämme ja sellaisena sen tulisi pysyä. Välimeri on koti kaikille sen valtioille ja kansoille Algeriasta Egyptiin, Libyasta Tunisiaan, Palestiinasta Israeliin, Turkista Kreikkaan ja Italiasta Espanjaan.

Emme kykene ratkaisemaan Välimeren tilannetta syrjimällä toisiamme, vaan kokoontumalla saman pöydän ääreen alueen toimijoiden kanssa. Välimerelle ei ole mahdollista luoda rauhaa ilman Turkin ja Pohjois-Kyproksen turkkilaisen tasavallan osallisuutta. Kaikkien tulisi ymmärtää, ettei Välimerelle saavuteta rauhan ja tasapainon ilmapiiriä kömpelöillä tekaistuilla kartoilla, jotka muistuttavat 19. vuosisadan siirtomaavaltojen aluejakosuunnitelmia. Mikä tämä Sevillan kartta on? Kuka sen on piirtänyt, missä ja miten? Se ei ole vaikeaa. Mikäli pyytäisimme vaikka Istanbulin ja Marmaran yliopistoja valmistamaan meille vastaavanlaisen kartan, uskoisin niiden kykenevän siihen nopeastikin. Sitten voisimme esitellä maailmalle omaa karttaamme. Ei tämä ole vaikeaa. Näin hekin tekevät. Ja heidän on muutettava ajattelutapaansa.

Itäisen Välimeren kysymykseen tulisi ottaa avarakatseinen tulokulma.

Oikeudenmukaista ratkaisua ei tavoiteta ilman että tunnistetaan, kuinka koko ongelma on jätetty tuuliajolle viimeisen 20 vuoden aikana. Näimme tämän hyvinkin selvästi Kyproksen osalta kokoontuessamme Sveitsissä Bürgenstockissa⁷.

Luonnollisesti Kofi Annan eli vielä tuolloin, ja työskentelimme päivin öin. Ja kaiken tämän urakan jälkeen, istuessamme yhteisen pöydän ääressä, Etelä-Kypros sanoi vetäytyvänsä neuvotteluista. Kofi Annan sanoi heille puhuneensa Erdoğanin kanssa.

⁷ Viittaa vuoden 2004 Kyproksen välisiin neuvotteluihin, joissa Turkki ja Kreikka olivat mukana.

Hän sanoi, että oli epäonnistumisistaan huolimatta halukas yrittämään uudestaan, ja että Erdoğan oli luvannut hänelle, etteivät turkkilaiset vetäytyisi neuvotteluista. Hän sanoi lupanneensa heille (turkkilaisille), eikä voisi perua lupaustaan enää. Sopus oli löydyttävä tänä yönä. Kofi Annan oli peräänantamaton eikä antanut heidän perääntyä. Mutta mitä tapahtuikaan? Äänestysviikon tuloksena 65 prosenttia turkkilaisista äänesti sopimuksen puolesta, eteläkyproslaisista 75 prosenttia vastaan. Tästä huolimatta Etelä-Kypros hyväksyttiin Euroopan Unionin jäseneksi. Lisäksi lupauksistaan huolimatta Euroopan Unioni ei kantanut vastuutaan hallinnollisista ja taloudellisista asioista Pohjois-Kyprosta koskien. Samoihin aikoihin komissiossa palvellut Saksan Verheugen on usein konferenssivierailullaan Turkin yliopistoissa todennut Turkin olleen oikeassa. He ovat siis aina valehdelleet ja olleet epärehellisiä. Koska ongelman juurisyy on asenteellinen ja rakenteellinen, he tulevat aina olemaankin epärehellisiä. Voin sanoa suoraan, että Turkin ja Kreikan ongelmien juurisyyt ovat vuodesta 2003 lähtien Kreikan ja Kyproksen kreikkalaishallinnon esittämässä epäoikeudenmukaisissa aluevesivaatimuksissa. Kreikkalainen Kypros, joka otettiin EU:n jäseneksi ennen Kyproksen kysymyksen ratkaisua, teki sopimukset Egyptin kanssa 2003, Libanonin kanssa 2007 ja Israelin kanssa 2010, täysin sivuuttaen Kyproksen turkkilaiset. Kyproksen kreikkalaiset eivät välittäneet laeista, vaan lisensoivat alueita itselleen vuonna 2007, avasivat kansainvälisen kilpailutuksen ja aloitti ensimmäiset porauksensa vuonna 2011. Turkin ja Kyproksen turkkilaisten hyväntahtoisista pyrkimyksistä ei piitattu. Etenkin Euroopan Unioni jätti diplomaattiset mahdollisuudet käyttämättä, ja kumarsi Kreikan ja Kyproksen suuntaan.

Kansainväliset lait tallottiin eurooppalaisen yhtenäisyyden nimissä. Näiden kehityskulkujen myötä olemme valinneet oman suuntamme vuodesta 2018 lähtien. Libyan kanssa allekirjoittamamme merirajasopimus auttaa suojelemaan maidemme oikeuksia ja intressejä itäisellä Välimerellä, sekä vahvistaa asemamme kansainvälisissä laeissa.

Hyvät ystävät,

Turkin itäisen Välimeren politiikka perustuu kahteen pääperiaatteeseen: ensimmäinen on laillisten oikeuksiemme suojeleminen mannerjalustamme alueella kansainvälisten lakien mukaisten reilujen merialuejakojen myötä. Toinen on

kumppaniemme Kyproksen turkkilaisten oikeuksien ja etujen turvaaminen alueen kaasuväriantöjen osalta.

Me emme pyri rajoittamaan kenenkään muun oikeuksia, emmekä salli kenenkään rajoittaa meidän oikeuksiamme. Ensisijaisesti pyrimme ratkaisemaan erimielisyydet kansainväliseen lakiin perustuvalla rehdillä dialogilla. Tämän vuoksi painotimme Kreikallekin, että olemme valmiita dialogiin etenkin ilman ennakkoehtoja. Lisäksi tarjouduimme järjestämään konferenssin, jossa otettaisiin kaikkien alueen kansojen ja valtioiden oikeudet huomioon, Kyproksen turkkilaiset mukaan lukien. Uskomme, että olisi hyödyllistä perustaa Välimerellinen energiayhteistyöfoorumi, joka toisi osapuolet yhteen ja sisältäisi Kyproksen turkkilaiset.

Huomatkaa, että toimimme tässä asiassa itsevarmuudella, joka juontuu siitä, että olemme oikeassa kansainvälisen lain ja merilainsäädännön mukaan. Tämä hillitty asenteemme ei ole horjunut Kreikan ja Kyproksen kreikkalaisten provokaatioista huolimatta. Olemme näyttäneet koko maailmalle, ettemme taivu uhkausten, painostuksen ja kiristyksen myötä itäisellä Välimerellä. Kaikki pyrkimykset saartaa maamme meriltä käsin ovat olleet turhia. Turkki on tehnyt selväksi suojelevansa omia sekä Kyproksen turkkilaisten oikeuksia viimeiseen saakka. Päätäväisellä asenteellamme on ollut suuri vaikutus viime päivinä kiihtyneisiin diplomaattisiin toimiin. Diplomatia ja neuvottelemine ei koskaan ole heikkouden merkki. Päinvastoin diplomatia on lyhin tie yhteisen hyvän saavuttamiseksi. Toivomme, että naapurimme Välimerellä, etenkin Kreikka, lakkaisi näkemästä itäisen Välimeren kysymyksen nollasummapelinä. Tehkäämme yhdessä Välimerestä rauhan allas. Ei saastuteta Välimeren valkeita vesiä uusilla vihamielisyyksillä. Tehdään energiasta yhteistyön, ei konfliktin väline.

Turkki ei ole tähän päivään asti torjunut rauhan eleitä. Olemme ottaneet aina muut avosylin vastaan. Tänä päivänäkin annamme kaiken tukemme Saksan kanslerin, rouva Merkelin diplomaattisille toimille. Uskon eritoten, että mikäli toimimme rehdisti ja maalaisjärjellä, voimme löytää kaikkien osapuolten oikeudet huomioon ottavan ratkaisun. Luoja meitä auttakoon.

Päätän puheeni näihin ajatuksiin. Toivotan vielä kerran menestyksestä ja rakentavaa symposiumia. Onneksi olkoon kaikille tapahtuman järjestämiseen osallistuneille. Kaikki kunnia teille, ja pysykää terveinä.

Liite 2 – Käännös puheesta 6.3.2021

Dokumentin tiedot

Turkin Presidentti Recep Tayyip Erdoğanin puhe Mavi Vatan 2021 -sotaharjoituksen yhteydessä 6. maaliskuuta 2021.

Suomennettu turkinkielisestä translitteroinnista ja videotallenteesta.

Translitteroinnin verkko-osoite: Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı,
<https://www.tccb.gov.tr/konusmalar/353/125144/mavi-vatan-2021-taktik-tatbikati-icin-duzenlenen-toren-de-yaptiklari-konusma>. Varmuuskopio kirjoittajan hallussa.

Videotallenteen verkko-osoite: Recep Tayyip Erdoğan -Facebook-kanava,
<https://www.facebook.com/RErdoğan/videos/1058550127888817/>. Varmuuskopio kirjoittajan hallussa.

Käännös

Toivotan menestystä Sininen Kotimaa 2021 harjoitukselle ja onnea sankarilliselle laivastollemme.

Valitettavasti koronavirusepidemian vuoksi emme kyenneet viime vuonna järjestämään vuodesta 2019 pidettyä Sininen Kotimaa -harjoitusta. Tänä vuonna harjoittemme kotimaisten asejärjestelmiemme kanssa entistä vahvemmassa, kokonaisvaltaisessa ja paremmin järjestetyssä harjoituksessa. Jälleen voimme harjoituksessa nähdä joukkojemme käyttävän kehittyneintä teknologiaa soveltavia kulkuneuvoja. Meillä on mahdollisuus arvioida sankarillisen armeijamme tietoja, taitoja ja suorituskykyjä sekä korjata puutteita, mikäli niitä esiintyy.

Harjoituksen käytännön osuus järjestettiin Egeanmerellä ja Välimerellä kansainvälisen lainsäädännön puitteissa. Harjoituksessa merivoimiemme esikunta onnistui ansaitsemaan ylpeytemme, ystäviemme luottamuksen sekä synnyttämään pelkoa vihollisissamme. Toivotan kaikille 25. helmikuuta alkaneisiin ja huomenna päättyviin harjoituksiin osallistuneille joukoillemme onnea ja menestystä. Uskon

harjoituksen olleen merkittävä joukko-osastojemme koordinaation ja yhteistoimintakyvyn kehityksen kannalta.

Hyvät ystävät,

Turkki on kolmelta sivultaan merten ympäröimä. Merivoimiin panostaminen on ollut tae maamme selviytymisestä tässä haastavassa maantieteellisessä ympäristössä kautta historiamme. Olemme tuottaneet monia suuria merimiehiä, kuten Çakabey, Barbaros Hayrettin Paşa, Turgut Reis sekä Seydi Ali Reis. Näiden kapteenien johdolla saavutimme suurta menestystä merillä. Voittomme Prévezan taistelu, joka muutti Välimeren turkkilaiseksi järveksi, loi myös rauhan ja tasapainon ilmapiirin vuosisadoiksi.

Laivastomme vaikutti kultakautenaan Välimerellä, Balkanilla, Lähi-idässä ja Pohjois-Afrikassa. Siinä missä laivastomme voima on nostanut meidät maailmanpolitiikan huipulle, on veremme vuodatus (tappiomme) merillä johtanut vakaviin alueellisiin menetyksiin. Osmanien oikeamielisen vallan heiketessä kolonialismi ja sorto sai otteen sydänmaistamme. Maallemme vahva laivasto on elinehto.

Ei riitä, että olemme vahvoja taloudellisesti ja poliittisesti. Meidän on oltava vahvoja myös sotilaallisesti puolustaaksemme kaikkien ystäviemme oikeuksia alueellamme, omista kansalaisistamme ja Kyproksen turkkilaisista puhumattakaan. Tiedämme että pieninkin virhe tai heikkouden merkki saa heidät kääntämään katseensa kotimaahamme. Viimeaikaiset kokemuksemme Syyriassa, Irakissa, Egeanmerellä ja Välimerellä ovat muistuttaneet meitä tästä jälleen. Syyrian rajan tuntumassa meitä piirittää terroristikäytävä. Lisäksi kansamme ja Kyproksen turkkilaisten oikeudet yritettiin sivuuttaa Välimerellä.

Olemme kärsineet muistakin vastaavista laittomuuksista sekä suorista ja epäsuorista pakotteista. Kohtaamistamme kaksoisstandardeista huolimatta olemme aina päättäväisesti suojelleet etujamme. Operaatioillamme olemme tuhonneet pohjoisen Syyrian terroristien vyöhykkeen kolmesta kohdasta. Operaatiomme vapautti yli

8 200 neliökilometrin⁸ alueen Daish ja YPG-terroristeilta. Näytimme, ettemme peräänny Pohjois-Kyproksen kysymyksessä. Olemme tehneet selväksi, että puolustamme oikeuksiamme itäisen Välimeren kaasuväriin kaikin keinoin. Kansainvälisten lakien mukaiset toimet estivät vallankaappajien miehityksen Libyassa. Olemme torjuneet kaikki laittomat yritykset rajoittaa maamme Antalyan rannikoille. Olemme vieneet menestyksekkäästi päätökseen kaikki aloitteemme, kuten Vuoristo-Karabahin miehityksen päättämisen.

Rakkaat ystävät. Emme ole ottaneet näitä askelia laajentuaksemme tai puuttuaksemme muiden valtioiden asioihin. Kuten painotamme, emme havittele muiden valtioiden maita emmekä meriä. Yritämme ainoastaan suojella oikeuksiamme ja kotimaatamme, mielisämme esi-isiamme viisaus: mikäli haluat rauhaa, valmistaudu sotaan. Kansalaistemme suojelemisen lisäksi haluamme myös olla panostamassa alueemme vakauteen. Rannikkovartiostomme omilla aluevesillämme ja laivastomme ympäri maailmaa työskentelevät koko ihmiskunnan rauhan puolesta. Olemme saaneet olla ylpeitä kokeneesta, kurinalaisesta laivastostamme kyvykkäine miehistöineen ja saavutuksineen kaikissa tehtävissään. Sama koskee maa- ja ilmavoimiamme, rannikkovartiostomme, santarmimme, poliisimme ja tiedustelulaitoksemme tehtäviä maamme hyväksi. Luottamuksemme on ansaittu. Turvallisuusviranomaistemme välisen yhteistyö- ja yhteistoimintakyvyn jatkuva kehitys tulee takaamaan niille entistä paremmat mahdollisuudet selvittää tehtävistään, luoja kiitos.

Näemme enenevässä määrin keskustelua Turkin sotilaallisesta kapasiteetista⁹ ja puolustusteollisuudesta niin medioissa, kuin yhtiöiden ja valtioiden tasoilla. Vieraamme pyrkivätkin usein järjestämään tutustumiskäyntejä puolustusteollisuutemme laitoksiin osana vierailuohjelmaansa.

Tänä päivänä olemme maailman kolmen tai neljän parhaan miehittämättömien ilmalusten valmistajan joukossa. Puolustusteollisuutemme vienti on kasvanut 248

⁸ Oletettavasti virhe turkinkielisessä translitteroinnissa. Turkinkielisessä translitteroinnissa käytetään ilmaisua ”kilometreden”. Presidentti Erdoğan lausuu sanan puheessaan ”kilometrekareden” (suom. neliökilometrin).

⁹ Tässä on oletettavasti virhe turkinkielisessä translitteroinnissa. Turkinkielisessä tekstissä käytetään ilmaisua ”asgari kapasitesiyile” (suom. minimikapasiteetti), jossa ei olisi virkkeen yhteydessä järkeä. Puheessaan presidentti Erdoğan lausuu kohdan ”askeri kapasitesiyile” (suom. sotilaallinen kapasiteetti).

miljoonasta dollarista kolmeen miljardiin dollariin. Laivanrakennussektorimme on tunnettu ympäri maailman. Tähän mennessä telakkamme ovat valmistaneet vientiin yli 130 alusjärjestelmää, joiden arvo ylittää kolme miljardia dollaria. Neljä vuotta sitten maailman sadan johtavan puolustusteollisuuden yrityksen listalla oli kaksi turkkilaista yhtiötä. Nyt niitä on seitsemän. Meistä on tullut maa, jonka kulkuneuvoteollisuus kykenee vastaamaan paitsi omiin myös ystäviemme ja yhteistyökumppaniemme tarpeisiin. Olemme yksi maailman kymmenestä maasta, joka kykenee kehittämään, rakentamaan ja huoltamaan omat sota-aluksensa. Toivommekin puolustusinfrastruktuurimme sekä asevoimiemme kykyjen jatkavan kasvuaan tulevaisuudessakin.

Muistakaamme että joka hallitsee meriä, hallitsee maailmaa¹⁰. Tämän myötä näemme etenkin merivoimiemme pelotevaikutteen kasvattamisen erittäin tärkeänä.

Tammikuussa juhlistimme MILGEM-hankkeen viidennen Istanbul-luokan fregatin vesillelaskua. Tämän vuoden kuluessa toimitamme laivastollemme Ufuk-koulutusaluksen sekä Anadolu-maihinnousualuksen. Ensi vuodelle on puolestaan suunniteltu ensimmäisen uuden alustyypin Piri Reis -sukellusveneen käyttöönotto. Toivomme mukaan MILGEM-hankeen kuudennen, seitsemännen ja kahdeksannen aluksen rakennustyöt alkavat pian. Aiomme nostaa Turkin maailman huippuliigaan niin merenkäynnin, kuin muidenkin alojen osalta.

Haluan päättää puheeni näihin Sininen kotimaa -sotaharjoituksen innoittamiin sanoihin:

”On laivastomme teräksinen linna,

merillä iskee salamaa.

Mustameri, Välimeri, Egeanmeri

ovat meidän, sininen kotimaa.”

Jumala meidät siunatkoon, levätköön marttyyrimme ja ottakoon paikkansa taivaassa. Merenne on tyyni, kokkanne edessä väylä vapaa, onnea ja menestystä.

¹⁰ Osmaniajan lainaus Barbaros Hayrettin Pashalta, ”denizlere hâkim olan cihana hâkim olur”.

Liite 3 – Analyysirunko

ANALYYSIRUNKO			
Kognitiivinen taso	Suhteellinen taso	Interaktiivinen taso	Tuotannollinen taso
Pisimmän rantaviivan omaavana valtiona nämä kehityskulut ovat olleet kannaltamme hyvin merkityksellisiä.	Nyt he ovat sitten ehdottamassa ratkaisuja, ja esittämässä uhkauksia. Mitä nämä uhkaukset ovat? Onko Turkki paikalla? Onko siellä turkkilaisia sotilaita? Näiden syytösten esittäjät toimittavat rekkalasteittain aseita eteläpuolellemme, etenkin Pohjois-Syyriaan. Näiden syytösten esittäjät jakavat alueita Pohjois-Syyriassa ja rakentavat tukikohtiaan siellä. Näiden syytösten esittäjät taistelevat koalitiopoukkojen kanssa Syyriassa. Nyt he kysyvät onko siellä Turkin sotilaita ja kuljettaako Turkki aseita sinne.	Turkki seisoo Azerbaidžhanin rinnalla täysin rinnoin ja kaikin resurssein.	Näemme enenevässä määrin keskustelua Turkin sotilaallisesta kapasiteetista ja puolustusteollisuudesta niin medioissa, kuin yhtöiden ja valtioiden tasolla. Vieramme pyrkivätkin usein järjestämään tutustumiskäyntejä puolustusteollisuutemme laitoksiin osana vierailuohjelmaansa.
Ensinnäkin Turkki on väliwerellinen valtio. Olemme täällä isäntä, kuten olemme olleet läpi historian, emme vieraita.	Väliwereseen liittyvät kysymykset ovat olleet lähiäkoina monien valtioiden asialistojen kärjessä, mukaan lukien meidän. Monet valtiot seuraavat alueemme tapahtumia tarkkaan, ja pyrkivät päästä osallisiksi olivat ne rannikkovaltioita tai ei. Ei liene lioitettua sanaa, että etenkin viime kuukausina kansainvälistä politiikkaa on ohjannut Väliwerellä tapahtuneet kehityskulut	Jokainen liike tai askel Väliwerellä vaikuttaa suoraan maamme turvallisuustilanteeseen, sekä liittyy maamme oikeuksiin ja intresseihin.	Tänä päivänä olemme maailman kolmen tai neljän parhaan miehittämättömien ilma-alusten valmistajan joukossa.
Yksi mahtavimmista symboleista läsnäolollemme Väliwerellä oli Prévezan taistelun voitto, jonka 482. vuosipäivää vietettiin eilen. Barbaros Hayrettin Pashan komennossa saavutettu kunnias voitto vuonna 1538 asetti Turkin Väliweren valtiaksi.	Tiettyjen maiden viime päivien provokaatiot on nähtävä tätä taustaa vasten. Kansainvälisten energiayhtiöiden sekaantumien tilanteeseen on tehnyt itäisen Väliweren energiavarantoihin liittyvän geopolitiikan keskuksiksi.	Tämä kirjallisuudessa Osmanien rauhana tunnettu ajankohta merkitsi myös Väliweren politiikan ja kaupankäynnin kulta-aikaa. Nämä vuosisadat olivat Balkanin, Lähi-idän, Pohjois-Afrikan ja koko Väliweren alueen rauhallisinta aikaa.	Puolustusteollisuutemme vienti on kasvanut 248 miljoonasta dollarista kolmeen miljardiin dollariin.
Osmanien siviilisaation ja rauhan perillisinä tahdomme perustaa uudelleen tämän rauhan ilmapirin Väliweren alueelle.	Väliwerelle ei ole mahdollista luoda rauhaa ilman Turkin ja Pohjois-Kyproksen turkkilaisen tasavallan osallisuutta.	Muistakaamme Yavuzia, joka lyhyen valtakautensa aikana hän rauhoitti maansa itärajan, valtasi Egyptin ja loi kalifaatin.	Laivanrakennussektorimme on tunnettu ympäri maailman. Tähän mennessä telakamme ovat valmistaneet viertii yli 130 alusjärjestelmää, joiden arvo ylittää kolme miljardia dollaria.
Turkki ei tahdo jännittää Väliwerelle, vaan suosii rauhaa, yhteistyötä, reilua ja oikeutta. Vastustamme imperialistisia laajentumispyrkimyksiä itäisellä Väliwerellä, ja samoin vastustamme oikeudet omiin käsiinsä ottavia toimijoita.	Voin sanoa suoraan, että Turkin ja Kreikan ongelmien juurisyyt ovat vuodesta 2003 lähtien Kreikan ja Kyproksen kreikkalaishallinnon esittämistä epäoikeudenmukaisissa alueveivaatimuksissa. Kreikkalainen Kypros, joka otettiin EU:n jäseneksi ennen Kyproksen kysymyksen ratkaisua, teki sopimukset Egyptin kanssa 2003, Libanonin kanssa 2007 ja Israelin kanssa 2010, täysin sivuuttaen Kyproksen turkkilaiset. Kyproksen kreikkalaiset eivät välittäneet laista, vaan lisensoivat alueita itselleen vuonna 2007, avasivat kansainvälisen kilpailutuksen ja aloitti ensimmäiset porauksensa vuonna 2011. Turkin ja Kyproksen turkkilaisen hyväntahtoisista pyrkimyksistä ei piitattu. Etenkin Euroopan Unioni jätti diplomaattiset mahdollisuudet käyttämättä, ja kumarsi Kreikan ja Kyproksen suuntaan.	Libyan kanssa allekirjoittamamme merirajasopimus auttaa suojelemaan maidemme oikeuksia ja intressejä itäisellä Väliwerellä, sekä vahvistaa aseamme kansainvälisissä laeissa.	Neljä vuotta sitten maailman sadan johtavan puolustusteollisuuden yrityksen listalla oli kaksi turkkilaista yhtiötä. Nyt niitä on seitsemän.

Kuva 3: Analyysirunko 1.

<p>Näiden kehityskulkujen myötä olemme valinneet oman suuntamme vuodesta 2018 lähtien.</p> <p>Huomatkaa, että toimimme tässä asiassa itsevarmuudella, joka juontuu siitä, että olemme oikeassa kansainvälisen lain ja merilainsäädännön mukaan.</p> <p>Turkki on kolmelta sivultaan merten ympäröimä. Merivoimiin panostaminen on ollut tae maamme selviytymisestä tässä haastavassa maantieteellisessä ympäristössä kautta historiamme. Olemme tuottaneet monia suuria merimiehiä, kuten Çakabey, Barbaros Hayrettin Paşa, Turgut Reis sekä Seydi Ali Reis. Näiden kapteenien johdolla saavutimme suurta menestystä merillä. Voittomme Prevezan taistelussa, joka muutti Välimeren turkkilaiseksi järveksi, loi myös rauhan ja tasapainon Ilmapiirin vuosisadoiksi.</p> <p>Laivastomme vaikutti kultakautenaan Välimerellä, Balkanilla, Lähi-idässä ja Pohjois-Afrikassa.</p> <p>"On laivastomme teräksinen linna, merillä iskee salamaa. Mustameri, Väliineri, Egeanmeri ovat meidän, sininen kotimaa."</p>	<p>Harjoituksessa merivoimiamme esikunta onnistui ansaltsemaan vilytyksemme, ystäviemme luottamuksen sekä synnyttämään pelkoa vihollisissamme.</p> <p>Tiedämme että pieninkin virhe tai heikkouden merkki saa heidät kääntämään katseensa kotimaahamme. Viimeaikaiset kokemuksemme Syyriassa, Irakissa, Egeanmerellä ja Välimerellä ovat muistuttaneet meitä tästä jälleen. Syyrian rajan tuntumassa meitä piirittää terroristikäytävä. Lisäksi kansamme ja Kyproksen turkkilaisten oikeudet yritettiin sivuuttaa Välimerellä.</p> <p>Olemme kärsineet muistakin vastaavista laittomuuksista sekä suorista ja epäsuorista pakotteista.</p>	<p>Turkin tällaisen Välimeren politiikka perustuu kahteen pääperiaatteen: ensimmäinen on laillisten oikeuksiemme suojeleminen mannerjalustamme alueella kansainvälisten lakien mukaisten reilujen merialuejakojen myötä. Toinen on kumppanimme Kyproksen turkkilaisten oikeuksien ja etujen turvaaminen alueen kaasuvirantojen osalta.</p> <p>Me emme pyri rajoittamaan kenenkään muun oikeuksia, emmekä salli kenenkään rajoittaa meidän oikeuksiamme. Ensimmäisesti pyrimme ratkaisemaan erimielisyydet kansainväliseen lakiin perustuvalla rehdillä dialogilla. Tämän vuoksi painotimme Kreikallekin, että olemme valmiita dialogiin etenkin ilman ennakkoehtoja. Lisäksi tarjouduimme järjestämään konferenssin, jossa otettaisiin kaikkien alueen kansojen ja valtioiden oikeudet huomioon, Kyproksen turkkilaisten mukaan lukien. Uskomme, että olisi hyödyllistä perustaa Välimerellinen energiayhteistyöfoorumi, joka toisi osapuolet yhteen ja sisältäisi Kyproksen turkkilaisten.</p> <p>Tämä hillitty asenteemme ei ole horjunut Kreikan ja Kyproksen kreikkalaisten provokaatioista huolimatta. Olemme näyttäneet koko maailmalle, ettemme taivu uhkausten, painostuksen ja kiristyksen myötä itäisellä Välimerellä.</p> <p>Turkki on tehnyt selväksi suojelevansa omia sekä Kyproksen turkkilaisten oikeuksia viimeiseen saakka</p> <p>Päätäväisellä asenteellamme on ollut suuri vaikutus viime päivinä kiihtyneisiin diplomaattisiin toimiin. Diplomatia ja neuvottelemineen ei koskaan ole heikkouden merkki. Päinvastoin diplomatia on lyhin tie yhteisen hyvän saavuttamiseksi. Toivommeekin, että haapurimme Välimerellä, etenkin Kreikka, laikkaisi näkemästä itäisen Välimeren kysymyksen nollasummapelinä. Tehkäämme yhdessä Välimerestä rauhan allas. Ei saastuteta Välimeren valkeita vesiä uusilla vihamielisyyksillä. Tehdään energiasta yhteistyön, ei konfliktin väline.</p> <p>Turkki ei ole tähän päivään asti torjunut rauhan eleitä. Olemme ottaneet aina muut avosylin vastaan. Tänä päivänäkin annamme kaiken tukemme Saksan kanslerin, rouva Merkelin diplomaattisille toimille. Uskon eritoten, että mikäli toimimme rehdisti ja maalaisjärjellä, voimme löytää kaikkien osapuolten oikeudet huomioon ottavan ratkaisun.</p>	<p>Meistä on tullut maa, jonka kulkuneuvoteollisuus kykenee vastaamaan paitsi omin myös ystäviemme ja yhteistyökumppanimme tarpeisiin.</p> <p>Olemme yksi maailman kymmenestä maasta, joka kykenee kehittämään, rakentamaan ja huoltamaan omat sotaluksensa. Toivommeikin puolustusinfrastruktuurimme sekä asevoimiemme kykyjen jatkavan kasvuaan tulevaisuudessakin.</p> <p>Aiomme nostaa Turkin maailman kärkijoukkoon niin merenkäynnin, kuin muidenkin alojen osalta.</p>
---	--	--	---

Kuva 4: Analyysirunko 2.

		<p>Siinä missä laivastomme voima on nostanut meidät maailmanpolitiikan huipulle, on veremme vuodatus (tappiomme) merillä johtanut vakaviin alueellisiin menetyksiin. Osmanien oikeamielisen vallan heikketessä kolonialismi ja sorto sai otteen sydänmaistamme. Maallemme vahva laivasto on eleehto.</p> <p>Ei riitä, että olemme vahvoja taloudellisesti ja poliittisesti. Meidän on oltava vahvoja myös sotilaallisesti puolustaksemme kaikkien ystäviemme oikeuksia alueellamme, omista kansalaisistamme ja Kyproksen turkkilaisista puhumattakaan.</p> <p>Kohtaamastamme huolimatta olemme aina päättäväisesti suojelleet etujamme. Operaatioillamme olemme tuhonneet pohjoisen Syyrian terroristien vyöhykkeen kolmesta kohtaa. Operaatiomme vapautti yli 8 200 neliökilometrin alueen Daish ja YPG-terroristeilta. Näytimme, ettemme peräänny Pohjois-Kyproksen kysymyksessä. Olemme tehneet selväksi, että puolustamme oikeuksiamme itäisen Välimeren kaasuvarantoihin kaikin keinoin. Kansainvälisten lakien mukaiset toimenpiteet estivät vallankaappajien miehityksen Libyassa. Olemme torjuneet kaikki laittomat pyrkimykset rajoittaa maamme Antalyan rannikolle. Olemme vienneet menestyksekkäästi päätökseen kaikki aloitteemme, kuten Vuoristo-Karabahin miehityksen päättämisen.</p> <p>Emme ole ottaneet näitä askelia laajentukseemme tai puuttukseemme muiden valtioiden asioihin. Kuten painotamme, emme havittele muiden valtioiden maita emmekä meriä. Yritämme ainoastaan suojella oikeuksiamme ja kotimaatamme, mielisämme esi-tsiemme viisus: mikäli haluat rauhaa, valmistaudu sotaan.</p> <p>Kansalaistemme suojelemisen lisäksi haluamme myös olla panostamassa alueemme vakauteen. Rannikkovartiostomme omilla aluevesillämme ja laivastomme ympäröimällä maailmaa työskentelevät koko ihmiskunnan rauhan puolesta.</p> <p>Muistakamme että joka hallitsee meriä, hallitsee maailmaa. Tämän myötä nämme etenkin merivoimiemme pelotevaikutteen kasvattamisen erittäin tärkeänä.</p>	
--	--	--	--

Mustalla kirjoitetut ilmaisut puheesta 28.9.2020, punaisella kirjoitetut ilmaisut puheesta 6.3.2021.

Kuva 5: Analyysirunko 3.

Liite 4 – Analyysirunko pelkistetyin ilmaisin

ANALYYSIRUNKO - PELKISTETYT ILMAISUT			
Kognitiivinen taso	Suhteellinen taso	Interaktiivinen taso	Tuotannollinen taso
Turkin maantieteellisen sijainnin vuoksi Välimeren tapahtuman vaikuttavat siihen aina.	Muut valtiot syyttelevät Turkkiä epäoikeudenmukaisesti, ja toimivat Turkin ympärillä sen haitaksi.	Turkki tukee sen ystäviä kaikin resurssein.	Turkin sotilaallinen ja puolustusteollisuuden kyky puhuttaa ympäri maailmaa.
Turkki on välimeren isäntä, jonka historia on jatkumoa entisille turkkilaisdynastioille.	Ulkopuoliset toimijat pyrkivät pääsemään osalliseksi ja puuttumaan Turkin lähialueeseen.		Tänä päivänä olemme maailman kolmen tai neljän parhaan miehittämättömien ilma-alusten valmistajan joukossa.
Turkki on jatkumoa Osmanivaltakunnalle, joka voitollaan muista valloista ansaitsi turkkilaisille Välimeren herruuden.	Muut alueen toimijat pyrkivät hyötymään alueen varannoista Turkin kustannuksella.	Turkkilaisen vallan alla Balkanilla, Pohjois-Afrikassa, Lähi-idässä ja Välimerellä vallitsi rauha.	Turkki kykenee yhä enemmän vastaamaan muiden valtioiden tarpeisiin.
Turkki on jatkumoa Osmanivaltakunnalle, ja on perinyt vastuun rauhan tuomisesta Välimeren alueelle.	Turkki on yhteistyökumppani, jota ei voi alueella sivuuttaa.	Kunniollettava turkkilaisjohtaja sekä takasi rauhan että kykeni valtaamaan alueita.	Turkki kykenee yhä enemmän vastaamaan muiden valtioiden tarpeisiin.
Turkki ei tahdo jännitteitä Välimerelle, vaan suosii rauhaa, yhteistyötä, reilua ja oikeutta. Vastustamme imperialistisia laajentumispyrkimyksiä itäisellä Välimerellä, ja samoin vastustamme oikeudet omiin käsiinsä ottavia toimijoita.	Kreikka ja Kypros toimivat epäreilusti Turkkiä kohtaan Euroopan tuella.	Turkki kykenee toimimaan yhdessä ystäviensä kanssa vahvistaakseen asemiaan alueellaan.	Turkin potentiaali kasvaa jatkuvasti.
Turkki on itsenäinen toimija ja oman tiensä kulkija.	Turkki on luotettava sen ystäville, ja kykenee pelottamaan sen vihollisia alueellaan.	Turkki suojelee omia oikeuksiaan oikeudenmukaisesti kokemallaan alueella. Turkki puolustaa myös ystäviensä etuja.	Turkki kykenee yhä enemmän vastaamaan muiden valtioiden tarpeisiin.
Turkki on itsevarma toimija, joka edustaa oikeutta ja laillisuutta.	Turkkia uhkaa vihamieliset toimijat sen ympärillä.	Turkki on oikeudenmukainen toimija, joka haluaa olla johtava valtio alueellisen yhteistyön rakentamisessa.	Turkin teollisuus on itsenäistä ja omavaraista.
Turkki on jatkumoa Osmanivaltakunnalle, joka voitollaan muista valloista ansaitsi turkkilaisille Välimeren herruuden.	Muut valtiot kohtelevat Turkkiä epäreilusti.	Turkki on vahva toimija, jota ei voi pelotella itäisellä Välimerellä.	Aiomme nostaa Turkin maailman kärkijoukkoon niin merenkäynnin, kuin muidenkin alojen osalta.
Turkin laivasto on yhtä kuin Osmanivaltakunnan laivasto, joka hallitsi Välimerellä, Balkanilla, Lähi-idässä ja Pohjois-Afrikassa.		Turkki suojelee ystäviensä oikeuksia.	
Mustameri, Väli-meri, ja Egeanmeri kuuluvat Turkin "siniseen kotimaahan".		Turkki kykenee vaikuttamaan alueen politiikkaan. Turkki on oikeudenmukainen toimija, joka haluaa olla johtava valtio alueellisen yhteistyön rakentamisessa.	
		Turkki on aina pyrkinyt rakentamaan rauhaa ja tukemaan diplomaattisia keinoja.	
		Osmanivaltakunnan aikainen turkkilaisten valta Välimeren alueella oli oikeutettua ja takasi rauhan. Vallan heikkeneminen johti asioiden huononemiseen.	
		Turkin on kyettävä vaikuttamaan alueellaan sotilaallisin keinoin myös ystäviensä puolesta.	
		Turkki on kyennyt vaikuttamaan sotilaallisesti samoilla alueilla kuin Osmanivaltakunnan aikana.	
		Turkin toimet ovat vain kotimaansa ja oikeuksiensa suojelemista varten. Rauhan takaamiseksi Turkin on kyettävä sotilaallisiin toimiin alueellaan.	
		Turkin sotilaallinen läsnäolo alueellaan ja maailmalla on välttämätöntä rauhan takaamiseksi.	
		Merelliseen taistelukykyyn tulee panostaa, koska on tärkeää mahdollisimman laajalla alueella vaikuttamiseksi.	

Mustalla kirjoitetut ilmaisut puheesta 28.9.2020, punaisella kirjoitetut ilmaisut puheesta 6.3.2021.

Kuva 6: Analyysirunko pelkistetyin ilmaisin.